नेवा सेकुवा पसः
यामाहा शोरूमपछाडि, पानीटङ्की, वीरगंज
मो. ९८४५०६१६०२

यहाँ शुद्ध खसी र कुखुराको
मासुका परिकार पाइन्छ ।

PRATEEK DAILY

प्रतीक

दैनिक

राष्ट्रिय 'क' वर्ग

eprateekdaily.com

NITCO
TILES MARBLE MOSAICO

Parsa Marble & Tiles Pvt. Ltd.
Adarshnagar-10, Birgunj
(front of Panitanki Gate)
051-591592, 9811895095

❖ वर्ष ३५ ❖ २०७८ मङ्सिर २२ गते बुधवार // मृत भस्म नबन्दैमा भिल्को भैकन बल्नुछ // 2021 December 08 Wednesday ❖ मूल्य ५/-❖ पृष्ठ सङ्ख्या ६ ❖ अङ्क १०२

छ लेन सडक फागुनमा सम्पन्न गर्ने सहमति

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

वीरगंज–पथलैया व्यापारिक मार्ग विस्तार आयोजना अन्तर्गत निर्माणाधीन छ लेन सडक तोकिएको समय फागुन महीनाभित्र निर्माण गर्ने सहमति भएको छ। मङ्गलवार जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्सामा सुरक्षा निकाय, पर्सा/बाराका ठेकेदार र सरोकारवालाबीच बैठक बसेको थियो ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्सामा सुरक्षा निकाय, ठेकेदार र सरोकारवालाबीच छलफल हुँदै । तस्वीरः प्रतीक

बैठकले तोकिएको समयभित्र सडक निर्माण नगर्ने ठेकेदार कम्पनीलाई कारबाई गर्ने प्रमुख जिल्ला अधिकारी उमेशकुमार ढकालले बताए। बैठकले ६ बुँदे सहमति पनि गरेको छ।

बैठकमा व्यापारिक मार्ग आयोजनाले मितेरी पुलदेखि रजतजयन्ती चोकसम्म तत्काल टेन्डर गरी सडक प्याचिङ र ओभरल्यापको काम गर्ने तथा सडक विभागले तत्काल माईस्थानचोकदेखि पावरहाउसचोकसम्म सडकको स्टीमेट गरी निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाउने सहमति भएको छ।

६ लेन सडक अन्तर्गत परवानीपुरस्थित सडकको बीचमा रहेको विद्युत्को पोल हटाउन आवश्यक सुरक्षाकर्मी खटाउने, जीतपुर सडकखण्ड निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिने, कारखानाको अगाडि अनावश्यक निर्माण सामग्री र ठूला सवारीसाधन पार्किङ निषेध गर्ने, कलकारखानाले ढल निकासको व्यवस्था आफैं मिलाउनुपर्ने, नगरपालिका, शहरी विकास आयोजनाको कार्यालय, नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, टेलिकम, खानेपानी तथा सरसफाइ आयोजनाले सडक निर्माणमा अवरोध नपुग्ने गरी आआफ्नो तरीकाले सहयोग गर्नुपर्ने, विनाकारण निर्माण कार्य ढिलाइ भएमा निर्माण व्यवसायीलाई तत्काल कारबाई गर्ने बैठकमा निर्णय भएको छ।

आयोजना कार्यालयले जनाए अनुसार आइसिपीदेखि पथलैयासम्म ३०.६८ किलोमिटर छ लेन सडक निर्माण भइरहेको छ। सो सडकको चौडाइ ५० मिटर रहेको छ । आइसिपीदेखि पथलैयासम्म १३ वटा ठेकेदार कम्पनीले ठेक्का सकार गरेका छन्।

परवानीपुरदेखि गण्डकसम्म अमर/पप्पु जेभीले ५४ प्रतिशत, गण्डकदेखि हरपतगंजसम्म श्रेष्ठ/बिरुवा जेभीले ८० प्रतिशत, हरपतगंजदेखि ड्राइपोर्टसम्म पप्पु/लुम्बिनी जेभीले ५० प्रतिशत, पथलैया चोकदेखि सूर्य नेपालसम्म अमर/कन्टचाक्ट जेभीले ५१ प्रतिशत, सूर्य नेपालदेखि सेनाको क्याम्पसम्म शर्मा/युनाइटेड बिल्डर/दिवा निर्माण जेभीले ४१ प्रतिशत, सेनाको क्याम्पदेखि परवानीपुरसम्म अमर/कन्टचाक्ट जेभीले ७७ प्रतिशत, परवानीपुरदेखि गण्डकसम्म दिवा/सपना जेभीले ८१ प्रतिशत, लालका पुलदेखि जीतपुरबजारसम्म इलाइट/सब्बा जेभीले ७९ प्रतिशत, श्रीसिया खोलादेखि परवानीपुरसम्म लुम्बिनी/मृत सञ्जीवनीले ७६ प्रतिशत, श्रीसिया खोलादेखि परवानीपुर सडकखण्डमा लुम्बिनी/मृत सञ्जीवनीले ७६ प्रतिशत, पथलैया चोकदेखि परवानीपुरसम्म कन्टचाक्ट/लुम्बिनी जेभीले ५३ प्रतिशत, ड्राइपोर्टदेखि आइसिपीसम्म रमन/महावीर जेभीले ९० प्रतिशत, गण्डक नहरदेखि केडिया आँखा अस्पतालसम्म सपना/निर्माण जेभीले ५६ प्रतिशत काम गरेको आयोजनाको कार्यालयले बैठकमा जानकारी गराएको थियो ।

बैठकमा ठेकेदार पक्षबाट ओभरलोड नियन्त्रण, पार्किङ व्यवस्थापन, स्थानीय अवरोध, सडक दस्तुर विवाद, सडक सीमा अतिक्रमण, औद्योगिक ढल, मन्दिर स्थानान्तरण, विज्ञापन स्वामित्व विवाद, नदीजन्य सामग्रीको अभाव, अनपेक्षित वर्षाका कारण देखाउँदै ढिलाइ भएको बताइएको थियो ।

बैठकमा प्रजिअ ढकाल, बाराका प्रजिअ कृष्णबहादुर कटुवाल, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि रामनरेश यादव, श्याम पटेल, वीउवासङ्घका अनिलकुमार अग्रवाल, आयोजनाका प्रमुख मनीषकुमार साह, सघन शहरीका प्रमुख शिखर लामा तामाङ, ठेकेदार प्रतिनिधि विवेक नेपाल, दिलीप साह, सुरज चौधरी, युरेन्द्र थापा, नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पर्साका अध्यक्ष अनुप तिवारीलगायत पर्सा/बाराका सुरक्षा प्रमुखहरूको सहभागिता थियो ।

भारतीय ओभरलोड सवारीलाई कारबाई गर्न निर्देशन

पर्सा/बाराका सुरक्षा निकायका प्रमुखहरूलाई दुवै जिल्लाका प्रजिअद्वयले बैठकमा कडा निर्देशन दिँदै छ लेन सडकमा ओभरलोडको समस्या तत्काल समाधान गर्न निर्देशन दिएका थिए। ओभरलोड भारतीय गाडीलाई छुट दिने र नेपाली गाडीसँग रकम उठाउने गरेको विषय सञ्चारकर्मीले उठाएका थिए ।

बैठकमा ओभरलोड तत्काल रोक्न निर्णय भएको थियो। भारतीय गाडीको हकमा सीमादेखि गोदामसम्म बढीमा चार किलोमिटरसम्म ओभरलोड गरेर लैजान पाउने सहमति भएको छ ।

तर आर्थिक लेनदेनको भरमा अहिलेसम्म ओभरलोड भारतीय गाडीहरू कारखानासम्म पुग्ने गरेको समाचार स्रोतको भनाइ छ । बैठकमा ओभरलोड भारतीय गाडीलाई तत्काल कारबाई गर्न पर्सा र बाराका प्रहरी उपरीक्षकले प्रतिबद्धता जनाएका थिए ।

छोरीलाई दाइजो होइन
शिक्षा दिऔं,
सबल, सक्षम र
आत्मनिर्भरताको दीक्षा
दिऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

मङ्सिर २२-२४ गते विशेष खोप अभियान

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

स्वास्थ्य कार्यालय, पर्साले पत्रकार सम्मेलन गरी मङ्सिर २२ देखि २४ गतेसम्म पर्सा जिल्लामा विशेष खोप अभियान सञ्चालन हुने जानकारी गराएको छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्सामा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा प्रमुख जिल्ला अधिकारी उमेशकुमार ढकालले 'हाम्रो खोप हाम्रो सुरक्षा, खोप लगाऔं सुरक्षित बनौं' नाराका साथै मङ्सिर २२ देखि २४ गतेसम्म तीन दिन पर्सा जिल्लाका सबै स्वास्थ्य संस्था गरी १२९ स्थानबाट विशेष खोप अभियान सम्पन्न गर्ने जानकारी गराए । उनले यसका लागि ४७५ जना स्वास्थ्यकर्मी, व्यवस्थापक तथा ७६५ जना सामुदायिक महिला स्वयंसेविकासहितको टीम परिचालन गरिने बताए ।

तस्वीरः प्रतीक

१८ वर्षभन्दा माथिका सबैजना यो अभियानमा सहभागी हुन पाउने उनले जानकारी गराए । खोप नलगाएकालाई पहिलो मात्रा र पहिलो मात्रा लगाएकालाई दोस्रो मात्रा भेरोसिलको खोप दिइने लक्ष्य रहेको प्रजिअ ढकालले बताए । स्वास्थ्य संस्थाबाहेक अतिरिक्त स्थानहरूबाट पनि खोप उपलब्ध गराउने लक्ष्य रहेको उनले बताए। गर्भवती महिलाको हकमा पहिलो त्रैमासिक पुगेका सबैलाई खोप दिइने स्वास्थ्य कार्यालयका खोप अधिकृत जयमोद ठाकुरले बताए। उनले ४३ हजार खोप सञ्चित रहेको र थप खोप आउने क्रममा रहेकोले विशेष खोप अभियानलाई सफलतापूर्वक सम्पन्न गर्न सबैलाई आग्रह गरे। ठाकुरले रक्सौल–वीरगंज नाकामा हाल नियमितरूपमा आवतजावत गर्नेबाहेक भारतका विभिन्न स्थानबाट रेल तथा सडकमार्गबाट आउने यात्रीहरूलाई पिसिआर परीक्षण, स्वास्थ्य जाँच र उनीहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन भइरहेको बताए। भारतबाट आउने सबै व्यक्तिको स्वास्थ्य परीक्षण गर्न सम्भव नभएकोले शङ्कास्पद व्यक्ति र यात्रा गरेकाहरूलाई अहिले लक्षित गरिएको उनले बताए ।

ठाकुरले २०७८ साउनयता सातपटक खोप अभियान सञ्चालन भइसकेको बताए। यसैगरी, पर्सा जिल्लामा हालसम्म १ लाख ३२ हजार १ सय २८ जनाले दोस्रो मात्रा खोप लगाइसकेका जानकारी गराए । जसमध्ये ९ हजार ७ सय ६४ जनाले कोभिशिल्डको दुवै मात्रा, ६६ हजार ३ सय ७५ जनाले भेरोसिलको दुवै मात्रा, ३४ हजार ५ सय ७ जनाले जोनसनको सिङ्गल डोज र २१ हजार ९ सय ८२ जनाले अस्ट्राजेनिकाको दुवै मात्रा खोप लगाएका उनको भनाइ थियो । जिल्लामा १८ वर्षभन्दा माथिका लक्षित समुदायको सङ्ख्या ४ लाख ४५ हजार ३ सय ६८ जना रहेको र हालसम्म २९.६७ प्रतिशतले मात्रै खोप लगाएको पत्रकार सम्मेलनमा ठाकुरले बताए ।

पत्रकार सम्मेलनमा नेपाल पत्रकार महासङ्घ, पर्साका अध्यक्ष अनुप तिवारीले विशेष खोप अभियानमा सबैलाई सहभागी हुन आग्रह गरे। उनले नयाँ भेरियन्ट ओमिक्रोनको कारण अहिले सबैजना सजग हुनुपर्ने भन्दै खोप अनिवार्यरूपमा लगाउन सुझाए ।

कार्यक्रममा प्रहरी उपरीक्षक रमेश बस्नेत, सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक राजेन्द्र खड्कालगायतको सहभागिता थियो ।

पर्साका किसानहरू ऋणमा डुब्दै

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

कृषिजन्य उत्पादनमा लगानी बढ्दै गएपछि पर्साका किसानहरू बर्सेनि ऋणमा डुब्दै गइरहेका छन् ।

किसानहरूलाई चाहिने मल, बीउ, कीटनाशक औषधि, सिंचाइको अभाव हुँदै गएपछि कृषिजन्य उत्पादनमा विगतभन्दा अहिले तीन गुना बढी लगानी बढेको छ। उत्पादित खाद्यान्नको उचित बजार व्यवस्थापन नहुँदा किसानहरू ऋणमा डुब्दै गइरहेको धोबिनी गाउँपालिका-४ लङ्गडीका किसान चन्देश्वर साहले बताए ।

खेतबारीमा उत्पादित वस्तु घरसम्म पुग्दा चार भागको एक भाग मात्र किसानहरूले पाउने गरेको साहको भनाइ छ। डिजलको भाउ बढ्दा जोताइ महँगो भएको, समयमा मजदूर नपाउने, पाएपनि दोब्बर ज्याला दिनुपर्ने, मल, बीउ, कीटनाशक औषधि सहजै नपाउने, पाए पनि महँगो मूल्यमा भारतबाट खरीद गर्नुपर्ने, सिंचाइ खर्च पनि महँगो हुँदै गइरहेको उनले बताए ।

धान झार्दै एकजना कृषक । तस्वीरः प्रतीक

उत्पादित खाद्यान्न बेचेर ऋण तिरेपछि किसानहरूलाई तीन महीना मात्र पुग्ने खाद्यान्न बाँकी हुने उनले बताए । ऋणमा डुब्दै गइरहेका किसानहरूको अवस्था केही वर्षपछि कङ्गाल हुने उनको भनाइ छ ।

स्थानीय, प्रदेश र सङ्घीय सरकारले किसानहरूलाई कुनै सुविधा दिन सकेको छैन । जनप्रतिनिधिको बलमा खेतसम्म पुगेका नहर, टर्सरी मिचेर सार्वजनिक जग्गा कब्जा गर्ने क्रम अहिले गाउँमा बढेको छ। बोल्ने कोही छैन, बोल्दा गाउँका ठूलाबडाले मारपिट गर्ने, ज्यान मार्ने धम्की दिने गरेको कारण किसानहरू ऋण काँढेर खेती गर्ने गरेका छन् ।

मल, बीउबिजन सहज उपलब्ध नहुँदा सीमावर्ती भारतीय बजारमा पर्साका किसानहरू आश्रित हुनुपरेको छ ।

सीमा क्षेत्रमा खटेका सुरक्षाकर्मीले पनि दुःख दिने गरेको कारण धेरै किसानले कृषिजन्य उत्पादन गर्न चाहेका छैनन् ।

आधुनिक खेतीको माध्यमबाट उत्पादकत्व बढाउन स्थानीय सरकारले केही गर्न नसकेको किसानहरूको दुःखेसो छ। कमिशनको चक्करमा कमसल बीउ वितरण हुने गरेको छ भने सिंचाइको लागि किसानलाई दिएको पम्पसेट पनि दुई/तीन महीनामैं बिग्रिने गरेको किसानहरूको भनाइ छ ।

मतदाता नामावली सङ्कलनमा राजनीति प्रभाव

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, पर्साले मतदाता नामावली सङ्कलनको लागि स्थानीय तहमा पठाएका कर्मचारीहरू राजनीतिक प्रभाव र दबाबमा परेको बुझिएको छ ।

निर्वाचन कार्यालयले चौधवटा स्थानीय तहमध्ये पहिलो चरणमा पन्ध्र दिनको लागि नामावली सङ्कलन गर्न जगरनाथपुर, जीराभवानी, सखुवाप्रसौनी, पोखरिया, कालिकामाई, पकाहामैनपुर, बहुदरमाईमा टोली परिचालन गरेको छ। वीरगंज महानगरको हकमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र निर्वाचन कार्यालयमा मतदाता नामावली सङ्कलन भइरहेको निर्वाचन कार्यालय, पर्साका प्रमुख रञ्जीता झाले बताइन् ।

नियम अनुसार गापाको कार्यालयमा केन्द्र राखी मतदाता नामावली सङ्कलन गर्नुपर्छ तर भीड नियन्त्रणका लागि आपसी सहमतिमा प्रत्येक वडालाई दुई

दिनको समय दिने सहमति भएको छ । तर सहमतिविपरीत जगरनाथपुर गापाका अध्यक्ष जालीम मियाँले आफ्नो वडामा पाँच दिनदेखि मतदाता नामावली सङ्कलन गराइरहेका छन्। उनले राजनीतिक पहुँच देखाएर अन्य वडाको पनि मतदाता नामावली सङ्कलन आफ्नै वडाबाट गराइरहेको बताइन्छ ।

सोको विरोधमा स्थानीय नेता श्रीकान्त यादवले जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्साको ध्यानाकर्षण गराएका छन् । यादवले प्रजिअ उमेशकुमार ढकाललाई जानकारी गराउँदै तत्काल मतदाता नामावली सङ्कलनमा भइरहेको राजनीतिक हस्तक्षेप बन्द गर्न आग्रह गरेका छन्। उनले आफ्नो कार्यक्षेत्रमा परेको मितिमा मतदाता नामावली दर्ता गराउन जाँदा कर्मचारीहरूले नाम सङ्कलन नगरेको आरोपसमेत लगाए ।

कार्यालय प्रमुख झाका अनुसार दैनिक नौ सयदेखि एक हजारसम्म मतदाता नामावली प्रत्येक वडामा सङ्कलन भइरहेको छ ।

विचारसार र सूक्तिहरू

भगवान् र धर्तीमातापछि यदि कसैमा सृजन शक्ति छ भने त्यो नारीमा छ । त्यसैले नारीको सम्मान गरौं ।

प्रकाशक	:	प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. , वीरगंज-११
प्रधान सम्पादक	:	जगदीशप्रसाद शर्मा
व्यवस्थापक/सम्पादक	:	विकाश शर्मा
सम्पादक	:	शत्रुघ्न नेपाल/ खड्गबहादुर श्रेष्ठ (प्रताप)
समाचार सम्पादक	:	आर. के. पटेल
बारा विशेष प्रतिनिधि	:	गम्भीरा सहनी

मुद्रक: प्रतीक प्रकाशन समूह प्रा. लि. (अफसेट छापाखाना)

त्रिमूर्ति सिनेमा हल रोड, श्रीपुर, वीरगंज-११ (नेपाल), पोस्ट बक्स नं. ७९, फोन नं. ०५१-५२५१२२, ५२३१०५

email: prateekdaily@gmail.com, prateekdainik@yahoo.com

Website: www.prateekdaily.com

उहिलेको नाच अहिलेको डिजे

तराईका जिल्लामा डिजे अर्थात् नृत्य प्रस्तोताको अहिले बोलवाला छ। कुनै पनि वैवाहिक कार्यक्रम अनि उत्सवहरूमा नृत्य प्रस्तोताहरूको सहभागिता अनिवार्य जस्तै भएको छ । यस्ता कार्यक्रममा यसअघिका दिनहरूमा बैन्डबाजा र गायक गायिकहरूको सहभागिता हुने गरेको थियो । समयको कुरा हो, अहिले बैन्ड बाजा अनि गायकगायिकाहरूको भन्दा साउन्ड सिस्टमको प्रयोगमा नृत्य प्रस्तोता राख्ने प्रचलन बढेको छ । तीन दशकअघि यस्ता वैवाहिक कार्यक्रम, उत्सव, समारोहमा भारतबाट नर्तकीहरू बोलाएर नचाउने प्रचलन पनि नभएको होइन । पर्सा, बारा र रौतहट जिल्लामा भारतीय नर्तकीहरू बोलाएर गरिने कार्यक्रमलाई स्थानीय भाषामा नाच भनिन्थ्यो र त्यो नाचको कार्यक्रम प्राय:जसो मध्यरातमा गरिन्थ्यो । महिला नर्तकी सहभागी हुने भएकोले परिवारका महिला सदस्यहरू सो कार्यक्रमबाट वञ्चित पारिन्थ्यो । त्यसैले यस प्रकारका कार्यक्रमहरूमा मारपिटको सम्भावना बढी हुने गर्दथ्यो । त्यसैले नाचको कार्यक्रममा जानेहरू मारपिटको सम्भावनालाई दृष्टिगत गरेर तयारीका साथ जाने गर्दथे । अहिले नाच कार्यक्रम गर्ने प्रचलन हराएको छ र शुरू भएको छ, नृत्य प्रस्तोता अर्थात् डिजे । साउन्ड सिस्टमको प्रयोग गरेर विभिन्न भाषामा गीत बजाउने र त्यसमा नृत्य गर्ने अनि त्यसको रमाइलो लिने प्रचलन अहिले गाउँ, शहर दुवै स्थानमा छ । यस प्रकारका कार्यक्रम अहिले वैवाहिक कार्यक्रममा जाने जन्तीमा विशेषत: प्रयोग हुने गरेको छ । मङ्सिर महीनामा विवाहको चटारो छ। कोरोनाका कारण गत वर्ष हुन नसकेका वैवाहिक कार्यक्रमहरू पनि अहिले भइरहेकाले वैवाहिक कार्यक्रमहरू बढेका छन् ।

हिन्दू समुदायमा वैवाहिक कार्यक्रमको लागि साइत जुर्नैपर्छ। वार्षिकरूपमा हिन्दूहरूको छ महीना लगन हुन्छ भने छ महीना हुँदैन। लगन नहुने छ महीनामा साउनदेखि कात्तिक, पुस र चैत महीना हुन् भने लगन हुने मङ्सिर, माघ, फागुन, वैशाख, जेठ र असार महीना हुन् । मुस्लिमहरूमा भने शोभरातको एक दिन र ईदको एक महीना वैवाहिक कार्यक्रम गरिन्न । मङ्सिर महीनामा हिन्दू र मुस्लिम दुवै समुदायको वैवाहिक कार्यक्रम भइरहेका छन् र दुवैमा डिजेको प्रस्तुति हुँदै आएको छ। दुई दशकदेखि नृत्य प्रस्तोतामा तेस्रो लिङ्गीको प्रयोग बढेको छ। उनीहरूको नृत्यमा रमाउने युवा पीढी त छँदैछ, अधबैंसे र वृद्धहरू पनि छन् । यदि यसो हुँदैन थियो भने नृत्य प्रस्तोताको कार्यक्रम विवाहमा सम्भव थिएन । किनभने वैवाहिक खर्च घरका अभिभावकहरूले गर्छन् र उनीहरूको चाहनाविपरीतको यस्ता कार्यक्रम आयोजना गर्नु घरका कनिष्ट भनाउँदाहरूको बसको कुरा पक्कै होइन । पछिल्लो समयमा पहिलेको नाँच सरह अहिलेको डिजेको आलोचना बढेको छ। केही पालिकाले डिजेको प्रयोगमा बन्देज लगाउने जस्ता निर्णय पनि गरेका छन् भने स्थानीय प्रशासनले पनि अश्लीलता प्रयोग हुने गीतको प्रयोगमा बन्देज लगाउँदै डिजेको प्रयोगको लागि समयसीमा निर्धारण गरेको पाइन्छ।

पर्सा जिल्लाको कुरा गर्ने हो भने पोखरिया नगरपालिकाले डिजेमाथि तीन वर्षअघि बन्देज लगाउने निर्णय गरेको थियो। जिल्ला प्रशासन कार्यालय, पर्साले भर्खरै राति दश बजेपछि यसको प्रयोगमा बन्देज लगाएको छ। तर समाजका धेरैजसोले यसलाई अङ्गिकार गरेका र निर्बाध प्रयोग हुँदै आएकाले पनि यसमाथिको बन्देज कार्यान्वयन हुन नसकेको हो। यस मानेमा बन्देज लगाउनुपूर्व समाजका अगुवाहरूको सहभागितामा यसविरुद्ध सचेतना कार्यक्रम गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराज

सन्दर्भ : शहीदी दिवस

जसपाल सिंह

कश्मीरी पण्डितहरूलाई बिदा गरेपछि श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराज गहनताका साथ सोचमा डुबेको बेला बालक गोविन्दरायजी (गुरु श्री गुरु गोविन्द सिंहजी महाराज) खेल्दै पिताजीको नजीक आइपुगे, पिताजीलाई अत्यन्त गम्भीरपूर्ण मुद्रामा देखेर प्रश्न गरे, "आज हजुरलाई धेरै गहिरो सोच र चिन्तामा देख्छु किन होला ?"

गुरु तेग बहादुर सिमरिए घर नव निधि आवे धाइ सब थाइ होए सहाए । अर्थात् उहाँको स्मरणले घरमा नवनिधि धाएर आउँछ ।

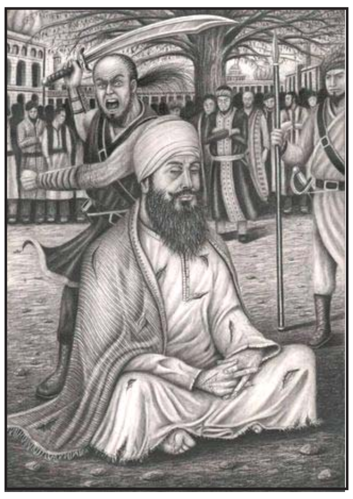

जिह्वा गुण गोविंद भजो, कर्ण सुनो हरनाम, कहो नानक सुन मेरे मना, परेह ना जम के धाम ।

सुख दु:ख जिह परसै नहीं, लोभ मोह अभिमान। कहु नानक सुन रे मना, सो मूरत भगवान् ॥

स्तुति निंदा नाहिं जिहि, कंचन लोह समान। कहु नानक सुन रे मना, मुकत ताहि तैं जानि ॥

हरख-सोग जाके नहीं, बैरी मीत समान। कहु नानक सुन रे मना, मुकत ताहिं तैं जानि ॥

भै का कउ देत नहीं, नहीं भै मानत आनि। कहु नानक सुन रे मना, गिआनी ताहि बखानि ॥

मन माइआ में रमि रहिओ, निकसत नाहिन मीत। नानक मूरति चित्र जिउ, छाडत नाहिन भीत ॥

राम गइओ रावन गइओ, जाको बहु परिवार । कहु नानक थिरू कुछ नहीं, सुपने जिऊँ संसार ॥

चिंता ताकि कीजिए, जो अनहोनी होई । इह मारगु संसार को, नानक थिरू नहिं कोइ ।

बातें करते हैं लोग यहाँ
जीते-मरते रहे लोग यहाँ
निज प्राण दिया परमारथ में
है धर्मवीर कोई और कहाँ
गुरुओं का मान रखा जिसने
इस हिन्द की शान रखी जिसने
निज मोह के छोह को त्याग दिया
स्वाभिमान का ज्ञान दिया जिसने
बालक के मुख पर तेज अपार
दुश्मन भी बैठे थे तैयार
पर गुरु-पिता की सीख थी संग
और तेज बड़ी उसकी तलवार
समय के साथ बढा बालक
ली विद्या और बना पालक
सहृदय, प्रेम, त्याग बलिदान
थे गुण उसमें ये विद्यमान
तब देश में था बड़ा अत्याचार
पापी ने मचाई थी हाहाकार
कहता था बदल लो ईमान अगर
जीने का मिलेगा तब अधिकार
इससे बढकर भी थे कई दु:ख
थे लोग भी धर्म से बड़े विमुख
थी नशाखोरी, दुखी था समाज
गुरु-ज्ञान से राह दिखी सम्मुख
बढने लगा हद से जो दुराचार
सृष्टि में निकट थी प्रलय साकार
चिंतित समाज पहुंचा गुरुधाम
मुख से निकला फिर त्राहि-माम
ज्ञानवान, व्यवहार कुशल
देख कष्ट जनों के वह थे विकल
बलिदान की ठानी उन ऋषि ने
देख अत्याचार हुए विह्वल
बालक उनका भी वीर ही था
देख धर्म दशा वो अधीर भी था
कहा, राष्ट्र को देखो पितृ मेरे
तब आँख में सबके नीर ही था.
विधर्मी को गढ में चुनौती दिया
दिया 'सीस' व धर्म की रक्षा किया
जगे लोग तभी, बने वीर सभी
बलिदान के अर्थ को साध लिया
हो रहा है धर्म का आज अनादर
आते हो याद फिर राष्ट्र को सादर
ले पुनर्जन्म आओ पुण्यात्मा
एक बार बनो फिर 'हिन्द की चादर'

आउनुस् जानौं श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराजको १८ अनमोल विचार:–

१. कसैद्वारा प्रगाढताले गरिएको प्रेमले तपाईंलाई शक्ति दिने गर्दछ तथा कसैसित प्रगाढताले गरिएको प्रेमले तपाईंलाई साहस दिने गर्दछ ।

२. ससाना कार्यहरूले महान् कार्य बनेका हुन्छन् ।

३. सफलता कहिले अन्तिम हुँदैन, विफलता कहिले घातक हुँदैन, यिनमा जसले मुख्यता राख्दछ, त्यो हो साहस ।

४. सबै जीवित प्राणीप्रति सम्मान अहिंसा हो ।

५. बहादुरी डरको अनुपस्थितिमा होइन, बरु यो फैसला हो कि डरभन्दा पनि जरुरी केही छ ।

६. जीवन कसैको साहसको अनुपातमा सङ्कुचित वा विस्तृत हुन्छ ।

७. प्रेममा एकपटक फेरि तथा सधैं फेरि एकपटक विश्वास गर्ने साहस राख्नुस् ।

८. आफनो सिरलाई छाडिदेउ, तर उनीहरूलाई नत्याग्नु जसलाई तपाईंले संरक्षण गर्नको लागि आफ्नो जीवन दिनुभएको छ, तर आफ्नो विश्वास नछाड्नुस् ।

९. सज्जन व्यक्ति त्यो हो, जो अनजानमा पनि कसैको भावनालाई ठेस पुऱ्याउँदैन ।

१०. गलतीहरू सधैं क्षमा गर्न सकिन्छ, यदि तपाईंमा तिनलाई स्वीकार्ने साहस छ भने ।

११. हार तथा जीत यो तपाईंको सोच माथि नै निर्भर छ, मान्ने हो भने तब हार हो, ठान्ने हो भने त जीत नै हो ।

१२. आध्यात्मिक मार्गमा दुई सबैभन्दा कठिन परीक्षण हुन्छ, सही समयको प्रतीक्षा गर्ने धैर्य तथा जो अगाडि आउँछ, त्यसबाट निराश नहुने साहस ।

१३. जसको लागि प्रशंसा तथा विवाद समान छ तथा जसलाई लोभ एवं लगावको कुनै प्रभाव पर्दैन। त्यसमाथि विचार गर्नु केवल प्रबुद्ध हो, जसलाई पीडा तथा खुशीमा प्रवेश हुँदैन। यस प्रकारको एक व्यक्तिलाई बचाउन माथि विचार गर्नुस्।

१४. यस भौतिक संसारको वास्तविक प्रकृतिको यथार्थ अनुभुति, यसको विनाशकारी, क्षणिक तथा भ्रमपूर्ण पाटाहरूलाई पीडित व्यक्तिमाथी सबैभन्दा असल लाग्दछ ।

१५. हर एक जीवित प्राणीप्रति दया राख, घृणाले विनाश हुन्छ ।

१६. साहस यस्तो स्थानमा पाइन्छ, जहाँ यसको सम्भावना कम छ ।

१७. नानक भन्छन्– जसले आफ्नो अहङ्कारलाई जित्छ तथा सबै वस्तुको एकमात्र द्वारको रूपमा भगवान्लाई देख्दछ, त्यस व्यक्तिले "जीवनमुक्ति"लाई प्राप्त गरेको हुन्छ, यसलाई असली सत्यको रूपमा जानिन्छ ।

१८. डर अन्य अरू कहीं छैन, केवल तपाईंको दिमागमा हुने गर्दछ ।

वास्तवमा त्यागमलजी बाल्यकाल देखि नै विद्वान्, कवि, धार्मिक तथा परम योद्धा थिए। युद्ध कौशलमा पारङ्गत भई केही युद्धमा आफ्नो वीरता देखाइसकेकाले उनको नाम त्यागमलबाट तेग बहादुरजी भयो । श्री गुरु हरिकृष्ण साहेबजी महाराजको नाताले बाबा पर्नुभएकोले नवम् गुरु श्री तेग बहादुरजीलाई नै "बाबा बसे बकाले" भनी इशारा गरिएको थियो। तर उहाँ चाहिं यो सबै कुराबाट अनजान भई एकाग्रता तथा प्रभुको ध्यान गर्दै गाउँको एक कोठामा आफूलाई सीमित गरी आफन्तहरूलाई मलाई ध्यानमा विघ्न नगर्नु भनी बसे ।

मख्खण शाह लुबाणा एक ठूलो व्यापारी थिए । साथै गुरुघरका प्रेमी पनि थिए । पानीजहाजमा समुद्री यात्रा गर्दै विभिन्न ठाउँमा गई व्यापार गर्ने गर्दथे। एक साँझ पानीजहाजबाट व्यापार गरी फर्कने क्रममा अचानक समुद्री तुफानमा उनको जहाज नराम्रोसँग फसेर त्राहित्राहि भई सबै साथी र सेवक आत्तिएर उनको कक्षमा गए, उनी चाहिं सन्ध्या बेलाको पाठ रहिरास साहिब गर्दै शान्त थिए । पाठको समापनपछि जब उनले आँखा खोले सबै आत्तिएर विचलित थिए तर मख्खण शाह लुबाणा शान्त, चित्त भई 'सत् करतार, सत् करतार' गर्दै थिए ।

गुरुघरप्रति अटुट विश्वास राख्दै मनमनै प्रार्थना र नवम् गुरुलाई सम्झी केही वाचा गरी अडोल बसिरहे, बिस्तारै–बिस्तारै केही समयपछि तुफान शान्त भयो र बिहानीपख जहाज निर्धारित स्थानमा सुरक्षित पुगी किनारा लाग्यो। सबैले निरङ्कार वाहेगुरुप्रति आगाध श्रद्धाभक्तिले दुवै हात जोडी नमन तथा कृतज्ञता व्यक्त गरे ।

जहाज किनारामा पुगिसकेपछि मख्खण शाहले नवम् गुरुलाई गरेका वाचा सम्झेर उनले जहाज सुरक्षित भए गुरुलाई ५०० सुनको मोहर चढाउँछु भनी मनले वाचा गरेका थिए। केही दिनपछि मख्खण शाह गुरुसाहेबको लागि ५०० सुनको मोहर लिएर दर्शन गर्न गए ।

गाउँमा अनेकौं तथा कथित नक्कली व्यक्तिहरू गुरु बनेर बसेका थिए। उनले सबैलाई दुई मोहरका दरले मोहर चढाएर ढोके, सबैले मोहर पाएर खुशी भए तर कसैले पनि ५०० मोहरको चर्चा गरेनन्, तसर्थ सच्चा गुरु नभेटाएकाले मख्खण शाह दु:खी भए। उनले अरूहरूसँग यहाँ कुनै अरू गुरु छन् भनी सोधे, कसैबाट उनले सुने कि एक महापुरुष हुनुहुन्छ, जो हरसमय प्रभुको गुण गाएर बस्नुहुन्छ र बाहिर पनि कम निस्किनुहुन्छ, यो सुनेर उहाँ नै साँचो गुरु होला भनी मख्खण शाह त्यहाँ पुगे ।

गुरु तेग बहादुर साहेब एउटा कोठामा ध्यान गरिरहनुभएको थियो । गुरुसाहेबलाई पनि उनले दुई मोहर चढाएर दर्शन गरेर फर्कन लाग्दा गुरु साहेबले "मख्खण शाह" भनेर बोलाउनुभयो र भन्नुभयो कि "तिमीले त गुरुघरको लागि ५०० मोहर चढाउँछु भनी वाचा गरेका थियौ त, अन्तर्यामी गुरुसाहेबले उनलाई जहाज डुब्न लागेको समयमा मख्खण शाहले गरेको प्रार्थना र वाचा सम्झाउनुभयो, साथै आफ्नो एउटा काँधको वस्त्र हटाएर काँधमा भएको ताजा घाउ देखाएर भने यो तिम्रो डुब्न लागेको जहाज बचाउने बेलामा काँध दिंदा भएको हो, बल्ल उनलाई असली गुरु उहाँ नै हुन् भन्ने विश्वास भयो । मख्खण शाहले गुरुसाहेबलाई ५०० मोहर चढाएर ढोगे । त्यसपछि अत्यन्तै खुशी भएर त्यो कोठाको छतमा गएर जोडजोडसँग चिच्याउन थाले "गुरु लाधो रे गुरु लाधो" अर्थात् सही गुरु भेटिए । त्यसपछि सबै नक्कली गुरु त्यहाँबाट भागे। यसपछि गुरु तेग बहादुरजीलाई नै सबैले गुरु मान्न थाले ।

यता अब्दुल मुजफ्फर मोइउद्दीन मोहम्मद औरङ्गजेब आलमगीर आफ्नो धर्मनीति अनुसार अगाडि बढ्दै थिए अर्थात् अन्य धर्मको सफाया औरङ्गजेबको धर्मनीति प्रतिदिन सवा मन जनैपछि भोजन गर्ने अठोटले चारैतिर हाहाकार त्राहिमाम त्राहिमाम मच्चिएको थियो ।

कश्मीरी पण्डितहरूलाई पनि औरङ्गजेबले दु:ख दिन थालेपछि कश्मीरी पण्डितहरू विभिन्न मठमन्दिरमा गएर ज्यान जोगाउन सरसल्लाह गर्न थाले ।

अन्त्यमा कश्मीरी पण्डितहरू अमरनाथजीको मन्दिरमा गएर "होमबरनी" मन्त्रको जाप गर्न थाले हे–शिवजी ! हाम्रो धर्मको रक्षा गर्नुस् ।

कश्मीरी पण्डितहरूको मन्त्र, जाप उपरान्त कृपादेवको सुझाव "धर्म रक्षा" एक महापुरुष श्री गुरु तेग बहादुरजीले बाहेक कसैले गर्न सक्दैनन् ।

श्री गुरु तेग बहादुरजी विभिन्न स्थानहरूमा प्रचार गर्दै आनन्दपुर साहेब पञ्जाबको महलमा सवारी भए। बालक गोविन्दरायजी (श्री गुरु गोविन्द सिंहजी) पनि पटना साहेबबाट विभिन्न मार्ग हुँदै सङ्गतहरूलाई दर्शन दिंदै आनन्दपुर साहेब पुग्नुभयो ।

श्री गुरुनानक देवजी महाराजको पन्थ उद्देश्यलाई अघि सार्दै श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराज विभिन्न ठाउँमा प्रचार गरी आनन्दपुर साहेबको महलमा आइपुगे। पीडित र दु:खित भएका जनता खासगरी कश्मीरी पण्डितहरूको व्याकुल जत्था गुरुसाहेबको दर्शन र आफ्नो पीडा तथा धर्म रक्षाको लागि गुहार माग्दै महलमा आए। "हाम्रो धर्मको रक्षा गर्नुस्, हाम्रो वंशविनाश हुनबाट हामीलाई बचाउनुस्। औरङ्गजेब र तिनका सेनाले हामीलाई गाजर, मूला जस्तै काट्दै छन्। हाम्रो तिलक र जनैको रक्षा गर्नुपऱ्यो प्रभु," यो सुनेर जीवित भई "यो त पराकाष्ठा नै हो अब धर्म रक्षाको लागि कुनै महापुरुषले अगाडि बढेर आफ्नो बलिदान गर्नुपर्ने भयो" भनी हुकुम भयो। गुरुसाहेबको वचन सुनेर कश्मीरी पण्डितहरूले भने– "यस युगमा हजुरभन्दा ठूलो महापुरुषको को हुन सक्छ र प्रभु ? हामीलाई र धर्मलाई बचाउनुपऱ्यो ।" गुरुसाहेबले भन्नुभयो, "म त निरङ्कारको एउटा प्रचारक मात्रै हुँ मैले कसरी तपाईंहरूलाई बचाउने ?"

सबै कश्मीरी पण्डितले हजुरले नै हामीहरूलाई बचाउनुहुन्छ र बचाउनुपर्छ भन्ने हामीलाई ज्ञात छ भनेर पुन: हार्दिक बिन्ती गरे । गुरुसाहेब एकछिन सोच्न थाले र मलाई केही समय दिनुस् म सोचेर केही उपाय गर्छु भनी हुकुम भयो ।

कश्मीरी पण्डितहरूलाई बिदा गरेपछि श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराज गहनताका साथ सोचमा डुबेको बेला बालक गोविन्दरायजी (गुरु श्री गुरु गोविन्द सिंहजी महाराज) खेल्दै पिताजीको नजीक आइपुगे, पिताजीलाई अत्यन्त गम्भीरपूर्ण मुद्रामा देखेर प्रश्न गरे, "आज हजुरलाई धेरै गहिरो सोच र चिन्तामा देख्छु किन होला ?" केही क्षणपछि गुरुसाहेबले देशमा भइरहेको धर्मप्रतिको अत्याचार, जनता तथा कश्मीरी पण्डितहरूको दर्दनाक याचनाबारे जानकारी दिए। यो कुरा सुनेर नौ वर्षीय बालक गोविन्दरायजीले भने, "ठीकै त हो नि ! आजको युगमा तपाईंभन्दा ठूलो महापुरुष को हुन सक्छ र ? यस बलिदानको लागि तपाईं तयार हुनुहोस् ।" गुरुसाहेब आश्चर्यचकित भई भने, "तर मपछि श्री गुरुनानकदेवजी महाराजको पन्थ र उद्देश्यलाई कसले अघि बढाउँछ त ?" बालक गोविन्दरायजीले सम्झाए, "पिताजी यो त बग्दो पानी हो, बहाव हो, अब यसलाई कसैले रोक्न सक्दैन ।" यो सुनेर गुरुसाहेबले भने, "तपाईंहरू त

(बाँकी तेस्रो पातामा)

सामाजिक सेवामा समर्पित रिलिफ सोसाइटीको कार्यसमितिलाई चाहिने समय प्रदान गरी सामाजिक सेवामा सहभागी हुनुहोस् । रिलिफ भवन फोन: ९८४५११९४४८

वीरगंजका चामल उद्योगीद्वारा भारतबाट धान खरीद

प्रस, परवानीपुर, २१ मङ्सिर/

वीरगंजका चामल उद्योगीले भारतबाट धान भित्र्याउन शुरू गरेका छन्।

भारतबाट धान आयात हुँदै। तस्वीरः प्रतीक

भारतको बिहार र उत्तरप्रदेश राज्यका विभिन्न ठाउँबाट यहाँका चामल उद्योगीले धान आयात गरिरहेका छन्। दीपावलीदेखि माघसम्म धान खरीद गरी भण्डारण गर्ने चामल उद्योगीहरूले अहिले चामल उत्पादन गरी बिक्री गर्न शुरू गरेको एकजना उद्योगीले बताए।

नेपाल चामल, तेल, दाल सङ्घका अध्यक्ष सुबोध गुप्ताले स्वदेशी चामल उद्योगले चामल उत्पादनको लागि ६० प्रतिशत स्वदेशी धान र ४० प्रतिशत भारतीय धानमा निर्भर हुनुपरेको बताए। उनले सोही अनुसार धान खरीद भइरहेको बताए। नेपाली धानबाट चामल कम निस्कने गरेको तर भारतीय धानको गुणस्तर तथा मोइस्चर पनि राम्रो हुने भएकोले भारतीय धानको आयात बढेको उनले बताए। धान आयातमा पाँच प्रतिशत भन्सार महसूल मात्र लाग्छ।

परवानीपुरस्थित ओम एग्रोका सञ्चालक सुरेश रूँगटाले हाल भारतीय सोना मन्सुली धान प्रतिकिलो भारु १८ र जीरा मसिनो प्रतिकिलो भारु ३० मा खरीद भइरहेको बताए।

वीरगंज-पथलैया, वीरगंज-पोखरिया र वीरगंज-कलैया सडकखण्डमा सञ्चालित करीब दुई दर्जन राइस मिलले अहिले सोना मन्सुलीको थोक मूल्य प्रतिकिलो रु ४० र जीरा मसिनो प्रतिकिलो ५४-५५ रुपैयाँमा बिक्री गरिरहेका छन्। व्यवसायीका अनुसार थोक मूल्यमा २० प्रतिशत बढी लिएर रिटेलरलाई बिक्री हुने गरेको छ।

केही खुद्रा पसलेले सुगमताको आधारमा सोना मन्सुली र जीरा मसिनो चामल प्रतिकिलोमा रु ५ देखि ८ सम्म बढी मूल्य लिएर बिक्री गर्ने गरेको उपभोक्ताहरूको भनाइ छ।

सरकारले खरीद नगरेपछि किसान सस्तोमा धान बेच्न बाध्य

प्रस, परवानीपुर, २१ मङ्सिर/

वीरगंजमा सरकारी निकायले किसानको धान खरीद गर्ने अहिलेसम्म सुरसार गरेको छैन।

खेतबाटै व्यापारीहरू धान खरीद गर्दै। तस्वीरः प्रतीक

धान खरीद गर्ने जिम्मा पाएको खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड, वीरगंजले अहिलेसम्म धान खरीदको प्रक्रिया अगाडि बढाएको छैन। प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले आफैसँग राखेको वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय मातहतको सो कार्यालयलाई मन्त्रालयले चालू आवमा कुन दरमा कति धान खरीद गर्नेबारेमा पत्राचार नगरेको कारण धान खरीद गर्न नसकेको बताइएको छ। खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड, वीरगंजका प्रमुख विकास कटुवालले मन्त्रालयको पत्र कुरिरहेको र पत्र आएपछि धान खरीद प्रक्रिया शुरू हुने बताए। उनले सम्भवतः एक/दुई हप्तामा धान खरीद गर्न निर्देशनसहितको मन्त्रालयको पत्र वीरगंज आइपुग्ने बताए। कार्यालयले गत वर्ष सोना मन्सुली धान प्रतिकिलो रु २८.८५ को दरमा किसानबाट धान खरीद गरेको थियो। चालू आवमा सरकारले करीब रु १.७ समर्थन मूल्यमा बढोत्तरी गरेको छ। यस अनुरूप चालू आवमा करीब रु २९.०२ प्रतिकिलोमा धान खरीद हुने अनुमान छ।

गत वर्ष करीब ३५ टन सोना मन्सुली धान सरकारले खरीद गरेको थियो भने जीरा मसिनो (कतर्नी) धान रु ३१ प्रतिकिलोको दरमा मात्र ३ क्विन्टल खरीद गरेको थियो। सरकारले धान खरीद गर्न ढिला गर्दा किसानले रु २३-२४ प्रतिकिलोमा व्यापारीहरूलाई बिक्री गर्न बाध्य भएका छन्।

वडापालिकाद्वारा सम्मान कार्यक्रम

प्रस, सिम्रौनगढ, २१ मङ्सिर/

तस्वीरः प्रतीक

सिम्रौनगढ नगरपालिका-४ वडापालिकाको आयोजनामा मङ्गलवार सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

वडाबाट उच्च शिक्षा प्राप्त गरेका व्यक्ति, राष्ट्रसेवकहरूलाई कार्यक्रममा सम्मान गरिएको थियो। कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि कङ्काली माविका प्रधानाध्यापक ध्रुवप्रसाद कुशवाहाले सम्मान कार्यक्रमले उच्च शिक्षा लिएकाहरूलाई थप प्रेरणा मिलेको बताए। उनले श्रमको फल मीठो हुन्छ र मेहनत गरेर सफलता प्राप्त गर्न सकिन्छ भन्ने प्रेरणा देश र समाजलाई सम्मान कार्यक्रमबाट प्रवाह भएको बताए।

कार्यक्रममा लोसपा सिम्रौनगढ नगर कमिटीका अध्यक्ष समाजसेवी किशोरी साह कलवारले किताब दिएर विद्यालय पठाउनु मात्र बहादुरी नहुने भन्दै विद्यालय गएका छोराछोरीले पढे-नपढेकोबारे पनि बुझ्ने दायित्व अभिभावकको भएको बताए।

समाजसेवी प्रमानन्द यादवको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक पप्पु यादव, नेपाल टेलिकमका अधिकृत कामेश्वर पण्डित, प्राध्यापक सञ्जयकुमार पटेल, सुनील जयसवाल, प्रवीणकुमार सहनी, लालबाबू कुशवाहालगायत १९ जनालाई सम्मान गरिएको थियो। कार्यक्रममा लोसपाका केन्द्रीय सदस्य डा कमरुल्लाह अन्सारी, वडाध्यक्ष राजेश यादव, सशस्त्र प्रनि सागर मल्ललगायतले शुभकामना व्यक्त गरेका थिए। कार्यक्रमको सहजीकरण सियारामप्रसाद यादवले गरेका थिए।

सातवटा पसललाई जरिवाना

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

पसलको अनुगमन गर्दै टोली। तस्वीरः प्रतीक

वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय, पर्साको आयोजनामा मङ्गलवार वीरगंजका सातवटा पसलमा छापा मारी जरिवाना गरिएको छ।

खरीद बिल नदेखाएको, अनुगमनमा असहयोग गरेको, सातवटा पसललाई जरिवाना गरिएको वाणिज्य, आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय पर्साका सूचना अधिकारी दिलीपखड्ग खत्वेले जनाए। उनले उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०७५ को दफा ३८ बमोजिमको कसूरमा वीरगंज-१३ स्थित न्यू ग्याजेट्स जोन, वीरगंज-१० स्थित बालाजी डिपार्टमेन्ट स्टोर, वीरगंज-७ रेशमकोठीस्थित न्यू मेलोडी, रुचि सपिङ सेन्टर, राइट चवाइस, वीरगंज-६ स्थित नेपाल म्युजिकल सेन्टरलाई जनही रु १० हजार र वीरगंज-७ कादमिया स्टोरलाई रु ५ हजार जरिवाना गरिएको सूचना अधिकारी खत्वेले बताए। उनले कारबाईमा परेका पसलेहरूलाई सात दिनभित्र जरिवानाबापत रकम बैंकमा दाखिला गरी भौचर कार्यालयमा पेश गर्न भनिएको र सो अनुरूप नगरिए थप कारबाइ गर्ने बताए।

अनुगमनमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, वीउवासङ्घ र कन्जुमर आई नेपालका प्रतिनिधि सहभागी थिए।

शाहीको नेतृत्वको टिम पहिलो

काठमाडौं, २१ मङ्सिर/रासस

साउथ एशियन इकोनोमिस्ट स्टुडेन्ट समिटमा नेपाली विद्यार्थी निकिता शाहीले नेतृत्व गरेको टीम पहिलो भएको छ। उक्त समिटमा दक्षिण एशियाका भारत, बङ्गलादेश, अफगानिस्तान, पाकिस्तान र श्रीलङ्काका विद्यार्थीले भाग लिएका थिए। पाल्पाको त्रिभुवन बहुमुखी क्याम्पसमा बिबिएस पाँचौं सेमेस्टरमा अध्ययनरत शाहीको टीमले तीन हजार अमेरिकी डलर पुरस्कारसमेत जितेको छ। आठ महीना लामो टेक्सटाइल इन्डस्ट्रिजको अनुसन्धान गरेर समिटमा पेश गरेको रिसर्चले अवार्ड जितेको शाहीले जानकारी दिए। सन् २०१९ बाट शुरू भएको उक्त समिट यसपटक श्रीलङ्कामा आयोजना गर्ने भनिए पनि कोरोना सङ्क्रमणका कारण भर्चुअल माध्यमबाट भएको थियो। प्रतियोगितामा आठ टीमको प्रतिनिधित्व थियो।

खोप लगाएकी महिलाको कोरोनाबाट मृत्यु

वाग्मती, २१ मङ्सिर/रासस

कोरोना सङ्क्रमणविरुद्धको खोप लगाएकी मकवानपुर, हेटौंडाकी एक महिलाको कोभिड-१९ बाट मृत्यु भएको छ। हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१४ की ६३ वर्षीया महिलाको मङ्गलवार बिहान हेटौंडा अस्पतालमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको हो।

अस्पतालका कोभिड इन्चार्ज डा प्रशान्त बिडारीका अनुसार चार दिनअघि ती महिलामा कोरोना सङ्क्रमण पुष्टि भएको थियो। उनी मिर्गौला र मधुमेह रोगबाट समेत पीडित थिइन्। उनलाई कोरोना सङ्क्रमण हुनुअगावै कोरोनाविरुद्धको खोप लगाइएको अस्पतालले जनाएको छ।

श्री गुरु........

टुहुरो हुनुहुनेछ।" बालक गोविन्दरायजीले भने, "गुरु पिताजी हजारौं तिलक र जनैधारी टुहुरो हुनुभन्दा हामी टुहुरो हुनु ठीक, हजुरलाई परमात्माले यसै उद्देश्य हेतु पठाएका छन्, अगाडि बढ्नुहोस्।" नौ वर्षीय आफ्नो सुपुत्रको कुरा सुनेर प्रसन्न भई आत्मविश्वासले भरिए।

उनलाई लाग्यो यही अकाल पुरखको मर्जी हो। यसरी बालक गोविन्दरायजीले आफ्नो पिता गुरु श्री तेग बहादुरजीलाई देश र धर्म रक्षाको लागि प्रेरित गरे।

दोस्रो दिन कश्मीरी पण्डितहरूलाई बोलाउन लगाएर हुकुम भयो, "औरङ्गजेबलाई खबर पठाइदिनु कि हाम्रा गुरु श्री तेग बहादुरजीले तिम्रो इस्लाम स्वीकार गर्नुभयो भने हामी सबै आफ्नो धर्म त्याग गरी तिम्रो शरणमा पुग्नेछौं।" खबर सुनेर अहङ्कारले मात्तिएको औरङ्गजेब गदगद भई भने, "यो त मेरोलागि धेरै सहज कार्य हो। हजारौंलाई बनाउनुको सट्टा एकजनालाई बनाउनु एकदम राम्रो हुन्छ।" श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराजले आफू देश तथा हिन्दू धर्म रक्षाको लागि अगाडि हुने निर्णय सबैमा हुकुम भयो। त्यसपछि गुरुसाहेब आफ्ना पाँच सहयोगी भाइ सतीदासजी, भाइ मतीदासजी, भाइ दयालदासजी, भाइ गुरदित्ताजी तथा भाइ उदाजीसित दिल्लीको लागि प्रस्थान गरे।

श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराज तथा शिष्य साहेबानहरूलाई दिल्ली पुग्नासाथ नजरबन्दमा राखियो। त्यसपछि औरङ्गजेब तथा सहयोगीहरूले गुरुसाहेबहरूलाई नानाथरी धन, जागीरहरू, सुन, हीरा, जवाहरात, मणिक तथा दर्जनौं घोडा, हात्ती आदि पदार्थहरू दिने वाचा गर्छन्, तापनि गुरुसाहेबहरू आफ्नो धर्म छोडेर इस्लाम कबुल गर्न मान्दैनन्। धेरै लोभ र लालच देखाएर पनि केही उपाय नलागेको देखेर औरङ्गजेबले डर र त्रासको बाटो अपनाउन खोजे। त्यसपछि एक/एक लाई कठिन क्रूर यातना, पीडा दिन थाल्छन्। सबैभन्दा पहिले भाइ मतिदासजीलाई मार्ने हुकुम गरियो। उहाँमा अन्तिमपटकसम्म आफ्नो धर्म नबदलिने मजबूत अठोट थियो। काजीहरूको फतवा पाएपछि उहाँ गुरुजीको आशीर्वाद लिन गए र शहादत दिन तयार भए। उहाँलाई करौतीले (आरा) दुई भागमा काट्ने बेलामा सोधियो कि अन्तिम इच्छा के छ भनेर उनले भने, "मेरो अन्तिम इच्छा यो छ कि मलाई काट्दाखेरी मेरो मुख गुरुजीतर्फ फर्केको होस् किनभने अन्तिम साससम्म गुरुजीलाई हेर्न पाउँ र उहाँले पनि मलाई आफ्नो गन्तव्य खुशीखुशी पुगेको हेर्न पाउनुहुनेछ।" यो भनेपछि भाइ मतिदासजीलाई चाँदनी चोक, दिल्ली (भारत)मा खुलेआम शहीद बनाइयो।

उहाँलाई दिएको डरलाग्दो यातना हेरेर पनि बाँकी गुरु प्रियहरू धर्म परिवर्तन गर्न मानेनन्। त्यसैले भाइ दयाल दासजीलाई मृत्युको हुकुम सुनाइयो। उहाँलाई तातो उम्लिरहेको पानीको ठूलो कसौडीमा राखी तड्पाएर शहादत दिइने प्रयास गरियो। तर उहाँ शहीद नभएपछि, भोलिपल्ट उहाँलाई कपासले बेरेर जलाउने फतवा गरी शहीद बनाइयो। यसरी एक/एक गरी सबैलाई यातना तथा पीडा दिएर धर्म परिवर्तन गराइन्थ्यो नत्रभने मृत्युको सजाय सुनाइन्थियो। गुरुजीलाई फेरि सोधियो, लोभ देखाइयो तर पनि गुरुजी आफ्नो कुरामा अटल रहिरहे।

"संग सखा सब तजि गए कोऊ न निबहिओ साथ। कहु नानक इस विपत मै टेक एक रघुनाथ॥"

श्री गुरु तेगबहादुरजी महाराजले सेवक साहेबानहरूको बलिदान देखेर यो श्लोक उच्चारण गर्नुभयो। दुईजना सेवक साहेबानलाई आफ्नो (गुरुजीको) परिवारलाई धैर्य राख्न, अटुट र अडोल बस्न सन्देश साथ पाँच पैसा र एक नरिवल दिएर गुरु गद्दी आफ्नो सुपुत्र श्री गोविन्दरायजीलाई सुम्पिने हुकुम भयो। तेस्रो शिष्य साहेबानलाई पनि धर्म परिवर्तन गर्न नमानेपछि बर्बरतापूर्ण तरीकाले चर्खामा राखेर शहीद बनाइयो। त्यसपछि गुरुसाहेबलाई चारैतिर फलामको चुच्चो भएको भएको पिंजडामा कैद गरी औरङ्गजेबको तर्फबाट उसको मौलाना तथा सल्लाहकारले तीनवटा शर्त भने।

१. इस्लाम कबुल गर्ने २. करामात देखाउने जस कारणले तपाईं गुरु भनाउनु हुन्छ ३. हैनभने शहीद हुन तयार हुनु। गुरुजीले भने मलाई तेस्रो शर्त अर्थात् शहीद हुन कबुल छ, करामात कहरको नामको जो हामी गर्न चाहँदैनौं। त्यसपछि औरङ्गजेबले आफ्नो जल्लाद जलालुद्दीनलाई गुरुसाहेबलाई शहीद गर्न आदेश दिए।

गुरुजीलाई पिंजडाबाट बाहिर निकालियो, गुरुजीले सँगैको कुवाको पानीले स्नान गरेपछि जपुजी साहेबको पाठ गरे, १३ माघ संवत् १७३२ विक्रमीमा चाँदनी चोकमा (दिल्ली, भारत) सूर्यास्तको समयमा तरबारले घाँटीमा वार गरेर शहीद बनाइयो। घटना लगत्तै अचानक मौसमले कोल्टे फेर्‍यो, भयङ्कर आँधी उठ्न थाल्यो, अन्धकार भयो। एकछिन त प्रलय नै आयो। ठीक त्यही समयमा बिजुली चम्केझैं एक व्यक्ति गुरुजीको काटिएको शिरलाई एउटा वस्त्रमा बेरेर भीडमा बेपत्ता भयो। उनी भाइ जैताजी थिए। गुरुघरका एक प्रेमी। केही पर उनको घोडा एउटा रूखमा बाँधेर राखिएको थियो। उनले गुरुजीको शिरलाई घोडामा लिएर अँध्यारोमा रातदिन लगाएर आनन्दपुर साहेब लगेर बालक गोविन्दरायजीलाई गुरु सीसको दर्शन गराएर गुरु पिताले हिन्दू धर्मको रक्षाको लागि सीसको बलिदान दिए भनेर बिन्ती गरे। यता चाँदनी चोकमा बैलगाडीहरूको भीड लिएर लक्खी शाह बन्जारा र उनका पुत्र नगाहिया जो कि शाही ठेकेदार थियो र महलमा रासन आपूर्ति गर्दथियो, उसले भीडलाई पन्छाउँदै गुरुसाहेबको शरीरलाई बैलगाडीमा राखेर त्यहाँबाट आफ्नो घरतर्फ लगेर कपासहरूले छोपेर घरभित्र राखेर प्रार्थना गरी घरमै आगो लगाएर घरसमेत अग्नि संस्कार गर्‍यो, मेरो घरमा आगो लाग्यो भनी सबैलाई भन्यो। लक्खी शाह बन्जारा पनि गुरुघरका प्रेमी थिए। शाही फतवा थियो कि गुरुजीको शरीरलाई कसैले छोयो वा अन्तिम संस्कार गर्‍यो भनी उसको वंशनाश गरिनेछ। यस प्रकार नवम् गुरु श्री गुरु तेग बहादुरजी महाराजले हिन्दू धर्मको रक्षाको लागि आफ्नो सीसको बलिदान दिए। उहाँको त्याग र बलिदान अतुलनीय छ। उहाँलाई "हिन्दको चादर" भनिन्छ। उहाँले सीसको बलिदान दिएको स्थान चाँदनी चोक (दिल्ली, भारत) गुरुद्वारा श्री सीसगंज साहेब शोभायमान छ। हर आउने जाने व्यक्तिले उहाँलाई श्रद्धाले नमन गर्ने गर्दछन्। हजारौंको सङ्ख्यामा श्रद्धालु टाउको टेकेर लङ्गर प्रसाद ग्रहण गर्ने गर्दछन्।

यसैगरी, जहाँ उनको शरीरको संस्कार गरिएको थियो, त्यहाँ गुरुद्वारा श्री रकाबगंज साहेब शोभायमान छ तथा उनको सीसको संस्कार आनन्दपुर साहेबमा भएको थियो, त्यहाँ पनि ऐतिहासिक अर्को सीसगंज गुरुद्वारा साहेब शोभायमान छ। गुरुसाहेब योद्धा, कवि, महावीर, परमवीर, करुणा तथा दयाका सागर थिए। उहाँले ११८ शब्द श्लोकको रचना गर्नुभएको छ। उहाँको शहीदी दिवसमा विश्वभरिका गुरुद्वारा साहेबहरूमा श्री अखण्ड पाठ, सहज पाठ, साहेब गरिन्छ साथै सबै स्थानमा गुरूजीको अटुट लङ्गर वितरण गरिन्छ। उहाँको उच्च शहादतलाई हार्दिक श्रद्धाञ्जलि। यसपालि यो मङ्सिर २२ गते बुधवार, ८ दिसम्बर २०२१, विवाहपञ्चमीको दिन परेको छ।

गुरु तेग बहादुरजीको शहादतलाई कोटिकोटि प्रणाम।

आयुर्वेदको गौरव-गरिमा

आयुर्वेदको गरिमा बिर्सिनुहुन्न

यस मूल आधारलाई बुझेपछि चिकित्सा व्यवस्थाको स्वरूप निर्धारण गर्न सम्भव छ । कुनै पनि लक्षणलाई दबाउनुको सट्टा त्यसलाई जन्म दिने कारणलाई जराबाटै मेटाउनु श्रेयष्कर हुन्छ । तुरुन्त लाभको दृष्टिले त यही उचित हुन्छ कि सामयिक दृष्टिगत हुने बित्तिकै लक्षणलाई मेटाउनुपर्छ । फोहरमाथि माटो खसालेपछि त्यति बेला त्यो आँखाबाट ओझेल हुन्छ तर त्यो नष्ट हुँदैन । पीडा, वेदनालाई हरेक औषधिबाट त्यति बेला नै मेटाउन सकिन्छ तर मूलरूपमा बसेको रोगको यदि समूल नष्ट गरिएन भने त्यो नयाँ रूपमा बढी तीव्रताका साथ पलाउन सक्छ । अन्ततः निष्कर्ष यही निस्किन्छ, यस चिकित्सा पद्धतिको अन्तरालमा लुकेको अन्धविश्वासलाई जरादेखि नै उखेलेर फाल्नुपर्छ । यही दृष्टि जनमानसले परिमार्जन गर्नुपर्छ । जति पनि श्रेष्ठ छ, त्यो ग्राह्य हुन्छ तर सामयिक लाभको दर्शन कुनै पनि मूल्यमा जीवनमा उतार्न सकिँदैन ।

विकल्पको रूपमा हाम्रोसमक्ष एउटा यस्तो जीवनदर्शन आउँछ, जसमा प्राकृतिक आहारविहार, रोगप्रति परिष्कृत दृष्टिकोण एवं औषधीय बिरुवाको रूपमा चारैतिर उपलब्ध दिव्य जडीबुटीको प्रधानता छ ।

अनियमित एवं प्रकृति प्रतिकूल जीवनक्रम विजातीय द्रव्यलाई एकत्र हुन बाध्य गर्छ । यस्तोमा खानपानको विषयमा सर्वव्याप्त अन्धविश्वासप्रति जनमानस सचेत हुनुपर्छ । सर्वसुलभ वनस्पति हरियो तरकारीमा अन्य खनिज पदार्थको अपेक्षा नून यति हुन्छ कि शरीरको आवश्यकता पूर्ति बराबर भइरहन्छ । तर यसभन्दा बढी मात्रा स्वादको लागि लिइने सोडियम क्लोराइड नामक यो रसायन हृदय, रक्त संस्थान, मिर्गौलामाथि प्रतिकूल प्रभाव पारेर अनावश्यक तत्त्वको जमाव तथा आवश्यक घटक निष्कासनमा सहायता गर्छ । दूध, हरियो तरकारी, अङ्कुरित अन्न, अमिलो, पिरो, मसलारहित भोजन एउटा औसत श्रममा रुचि राख्ने व्यक्तिलाई पूर्ण मात्रामा क्यालोरी दिन समर्थ छ, यस्तो मत विख्यात चिकित्सकहरूको छ । तर पनि अनावश्यक बोसोयुक्त, जिब्रोलाई रुचिकर हुने भोजन जुन मात्रामा पूरै विश्वमा लिइँदैछ, त्यो मात्रा एक प्रकारको भ्रान्ति नै हो, जुन विश्वमानसलाई जकडेको छ ।

वनस्पतिको जीवनी शक्ति संवर्द्धन एवं रोग निवारणमा उपयोग गरेर चिर पुरातनकालदेखि प्रतिपादित हुँदै आएको छ । भनिन्छ, एकपटक ब्रह्माजीले च्यवन ऋषिलाई निर्देश दिए, पृथ्वीमा जुन बिरुवा व्यर्थ छ, त्यसलाई लिएर आऊ । ११ वर्ष भट्किएपछि ऋषि ब्रह्माजीको अगाडि नतमस्तक भएर भने– प्रभो ! पृथ्वीमा एउटा पनि पात यस्तो भेटिएन, जुन कुनै न कुनै रोग उन्मूलनमा सहायक हुन्छ । यसबाट रूखबिरुवा, जडीबुटीको महत्त्व बुझ्न सकिन्छ । चरक ऋषिको बारेमा वर्णित छ, उनी औषधिसँग उसको गुण सोध्थे एवं तदनुसार उपयोगको लागि सङ्कलन गर्थे ।

जीवेम शरदः शतम्

यी सबै आख्यानबाट औषधीय बिरुवाको विलक्षण प्रभावकारी क्षमतामाथि प्रकाश पर्छ । यसै मान्यताको कारण हिन्दू अध्यात्ममा बोटबिरुवालाई देवसमान मानेर पूजा–अभ्यर्थना गर्ने स्वरूप बनाइएको छ । बिरुवालाई मध्यम योनि प्राप्त देव पुरुष मानिएको छ । उपनिषद्कारहरूको कथन छ–

यो देवोअग्नौ यो अत्सु यो विश्व, भुवनमाविवेश ।

मः औषधीषु योवन्स्पतिषु तस्मै, देवाय नमोनमः ॥

–वेश्ताश्वतरोपनिषद् २।१७

अर्थात् 'जो परमात्मा अग्निमा छ, जो जलमा छ, जो समस्त लोकमा समाविष्ट छ, जो औषधिहरूमा छ तथा वनस्पतिमा छ, त्यस परमात्मालाई नमस्कार छ ।' यस माहात्म्यलाई अब वैज्ञानिकले तथ्यरूपमा स्वीकार गरेका छन् । यसैमाथि शोध केन्द्रित पनि छ ।

पाश्चात्यजगत्मा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण शोध अहिले 'एजिङ' (वार्धक्य)माथि भइरहेको छ कि कसरी आफ्नो मृत्युलाई सार्न सकिन्छ, यसमाथि सम्पूर्ण प्रयास केन्द्रीभूत छ । हिमालयको तराईमा प्रारम्भ, कायाकल्पी एवं अमरकंटकी नामक बिरुवा यही विशेषताले भरिपूर्ण छ । यसमाथि विशद खोजको आवश्यकता छ । वार्धक्यलाई नियन्त्रित गर्दा मानवलाई हुने असाध्य रोग क्यान्सरको पनि उपचार हुन सक्छ । कायाकल्प एउटा यस्तो प्रक्रिया हो, जसको सपना चिकित्सकगणाले हेर्दै आएका छन् । औषधिमा यो क्षमता लुकेको छ । चन्दलिया नामक औषधिबाट पत्थरीको उपचार राजस्थानमा निकै लोकप्रिय छ । यसै प्रकार सहज सुलभ शङ्खपुष्पीबाट स्मरणशक्ति तेज गर्न ठूलो सङ्ख्यामा गाउँमा यसको प्रयोग गरिन्छ ।

आज क्यान्सरको उपचार रेडियो आइसोटोपोको माध्यमबाट गरिन्छ । हिमालयको माथिल्लो भागमा पाइने कुमारिका बिरुवामा पनि यी आइसोटोपोको पहिचान गरिएको छ । क्यान्सरको उपचार यसबाट सम्भव छ । प्रत्यक्ष प्रयोग परीक्षणद्वारा यदि सिद्ध गर्न सकिन्छ भने चिकित्सा विज्ञानको यो सबैभन्दा ठूलो क्रान्ति हुनेछ । रतनजोत, इल्लर–विल्लर, सेल्सिया, भापिया, निकोटियाना आदि बोटमा पनि क्यान्सरको उपचार खोजिंदैछ । केन्द्रीय भैषज अनुसन्धान संस्थान, लखनऊ एवं बनारस हिन्दू विश्वविद्यालयमा यसमाथि प्रयोग भइरहेको छ ।

एक्युपञ्चर पद्धतिका जन्मदाता चीनले जडीबुटीमा आधारित चिकित्सा पद्धतिको विकास गरेर कम खर्चमा नै आफ्नो आबादीलाई राम्रो स्वास्थ्य दिनमा सफलता प्राप्त गरेको छ । आधुनिक चिकित्सा पद्धतिले यी जडीबुटीमाथि आधारित प्राचीन उपचार पद्धतिको भर्त्सना गरे पनि तर यो एउटा सुनिश्चित तथ्य हो कि प्रयोगशालामा रासायनिक विधिबाट तयार औषधिमध्ये अनेकको गुणकारी तथ्यको जानकारी सर्वप्रथम जडीबुटीको माध्यमबाट भएको थियो ।

ल्हासामा स्थापित तिब्बती चिकित्सा संस्थानमा चिनियाँ आयुर्वेदसँग सम्बन्धित अनेक अलभ्य पुस्तक सुरक्षित छन् । एकजना विशेषज्ञका अनुसार चीनमा लगभग पाँच हजार बडीबुटी उपचारको काममा प्रयोग भइरहेको छ । आधुनिक शोध उपकरणको उपयोगको चीनले आफ्नो जडीबुटी कोषमा निरन्तर अभिवृद्धि गरेको छ । वर्मवुड नामक जडीबाट चिनियाँ आयुर्वेदहरूले 'चिंग हाओस्' नामक औषधि निकालेका छन्, जुन मलेरिया रोगमा क्लोरोक्विनभन्दा पनि बढी उपयोगी छ । चीनमा सडकको दुवैतर्फ रूखबिरुवा लगाउने बेलामा यो ध्यानमा राखिन्छ कि चिकित्सा दृष्टिले उपयोगी बिरुवा अवश्य हुनुपर्छ । स्वास्थ्य कार्यकर्ता त्यसलाई एकत्र गर्न र हुर्काउन सतत् व्यस्त रहन्छन् । उनीहरू यी औषधिबाट काढा, चूर्ण, अवलेह बनाएर गाउँ–गाउँ घुमेर बाँड्छन् । सन् १९७१ देखि अहिलेसम्म चीन सरकारले लाखौं स्वास्थ्य कार्यकर्ता प्रशिक्षित गरेर ग्रामीण क्षेत्रमा पठाएको छ । हृदयघातमा साल्विया मिल्टिरोइजा, ब्लड क्यान्सरमा सिफेलोटेक्सस, सास अवरोधमा रियम टाङ्कुटिकम तथा रेफेनस चीनमा सफलतापूर्वक प्रयोग गरिएको छ । चिनियाँ आयुर्विज्ञान इसाभन्दा तीन सय वर्षभन्दा पहिलेको हो जबकि भारतको आयुर्वेदको इतिहास यसभन्दा पनि पुरानो छ ।

चीनसरह भारत पनि यस गरिमाप्रति सचेत हुनुपर्छ । भारतमा विशाल जनसङ्ख्याको स्वास्थ्यको सुरक्षा र रोगबाट बचावको लागि महँगो चिकित्सा पद्धति उपयोगी छैन । पीपल, तुलसी जस्ता दिव्य वनौषधि हामीकहाँ पुजिन्छ । यसमा रोग निवारक क्षमताको अतिरिक्त यस्ता गुणहरू पनि छन्, जसले मनुष्यको सर्वाङ्गीण विकासमा सहायक हुन्छ । भरामांसी, पहेंलो कनेर, सर्पगन्धा, गुग्गल, हरिद्रा, दारुहल्दी जस्ता औषधिमाथि विशद अनुसन्धान गरिएको छ र यसको फलदायी परिणाम अगाडि आएको छ । शरीर औषधि अनुसन्धान परिषद्का निर्देशक डा पिएनबी कुरूपका अनुसार अब भारतीय जडीबुटीबाट यस्तो औषधि बनाउने सम्भावना छ, जुन असाध्य रोगलाई ठीक गर्छ ।

आयुर्वेदको प्रतिष्ठा अक्षुण्ण छ । त्यसलाई आधुनिक परिप्रेक्ष्यमा प्रस्तुतीकरण गर्ने आवश्यकता मात्र छ । अमेरिकाका एकजना विद्यार्थीले पुना आयुर्वेद कलेजबाट आयुर्वेदमा स्नातक उपाधि लिएका थिए । प्रथम श्रेणीमा प्रथम स्नातक प्राप्त यस प्रतिभाशाली वैज्ञानिकले आयुर्वेदको यस महान् स्वरूपलाई विश्व व्यापक बनाउने सङ्कल्प लिएका छन् । रूसका तत्कालीन राष्ट्रपति लियोनिड ब्रेजनेवको हृदयघात उपचारको लागि भारत, आन्ध्रप्रदेशका एकजना जडीबुटी विशेषज्ञद्वारा 'सुनुम–ए–मुखरीफ ए स्तावन' नामक जडीबुटी पठाइएको थियो ।

यो विज्ञान चिर–प्रतिष्ठित चिकित्सा विज्ञान हो । निकै सुनिश्चित एवं मजबूत आधारमा उभिएको यो पद्धति प्रकृति अनुकूल जीवनचर्यालाई प्रधानता दिन्छ । हाम्रो चारैतिर पाइने यी दिव्य वनौषधिको उपयोगलाई यदि बढावा दिन सक्यौं भने एउटा वैकल्पिक जीवन दर्शन एवं पीडित मनुष्यताको लागि समग्र चिकित्सा प्रणालीलाई प्रतिपादन गर्न सकिन्छ । आर्थिक दृष्टिले यो पद्धति कम खर्च र हानिरहित छ ।

रोग निवारणमा केही समय लाग्न सक्छ तर प्रतिकूल परिणाम सामान्यतया यसबाट हुँदैन । जीवनी शक्ति संवर्द्धन एवं जैविक वातावरण अनुकूल नै शरीर व्यवस्थाको सुनियोजन यी औषधिको उद्देश्य हो । अध्यात्मवादी दर्शन यही हो । आज यसलाई अपनाउनुपर्ने नितान्त आवश्यकता छ ।

रोग निवारणमा केही समय लाग्न सक्छ तर प्रतिकूल परिणाम सामान्यतया यसबाट हुँदैन । जीवनी शक्ति संवर्द्धन एवं जैविक वातावरण अनुकूल नै शरीर व्यवस्थाको सुनियोजन यी औषधिको उद्देश्य हो । अध्यात्मवादी दर्शन यही हो । आज यसलाई अपनाउनुपर्ने नितान्त आवश्यकता छ ।

विवाहपञ्चमी केन्द्रित 'हेल्थ डेस्क' सञ्चालन

महोत्तरी, २१ मङ्सिर/रासस

विवाहपञ्चमी महोत्सवलाई मध्यनजर गर्दै महोत्तरीका नेपाल–भारत प्रवेश नाकामा 'हेल्थ डेस्क' सञ्चालन गरिएका छन् । महोत्सवका लागि अयोध्याबाट आउने जन्ती र छिमेकका भारतीय बस्तीबाट नेपाल प्रवेश गर्ने साधुसन्त र सर्वसाधारण श्रद्धालु भक्तजनका लागि जिल्लाका नेपाल–भारत सीमा क्षेत्रका प्रवेश नाकामा 'हेल्थ डेस्क' सञ्चालन गरिएका हुन् । जिल्लामा महोत्सवका लागि भारतीयहरू आउने मटिहानी र भिठ्ठामोड मुख्य प्रवेश नाका रहँदै आएका छन् ।

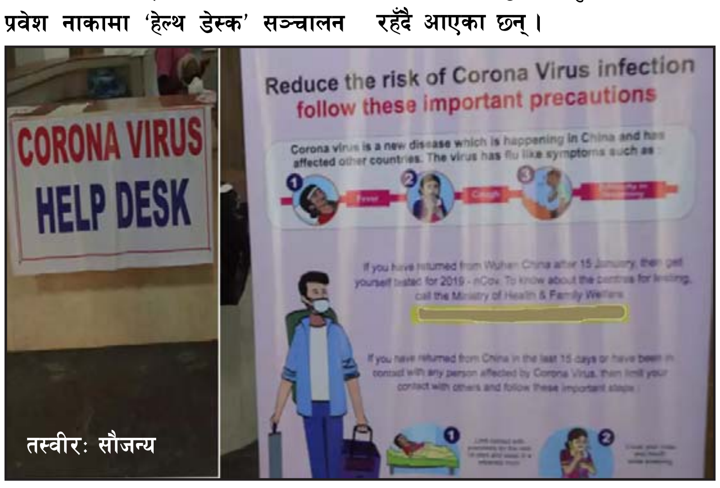

तस्वीर: सौजन्य

जनकपुरधाममा आयोजना हुने विवाहपञ्चमी महोत्सवकै मुखमा भारतका विभिन्न ठाउँमा कोभिड–१९ को नयाँ भेरियन्ट 'ओमिक्रोन' सङ्क्रमण पुष्टि भएपछि पूर्वसजगताका लागि 'हेल्थ डेस्क' सञ्चालन गरिएको मटिहानी नगरपालिकाले जनाएको छ । नाकामा नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखाका स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षा निकायका प्रतिनिधि, स्थानीय जनप्रतिनिधि र सामाजिक सङ्घसंस्थाका अगुवा सम्मिलित दुईवटा टोली परिचालित गरिएको मटिहानीका नगरप्रमुख हरिप्रसाद मण्डलले जानकारी दिए । अतिआवश्यक स्वास्थ्य सामग्री थर्मलगन, मास्क, सेनिटाइजर लिएर बसेका टोलीले नेपाल प्रवेश गर्नेको प्रारम्भिक स्वास्थ्य जाँच गरेर अनिवार्य मास्क लगाउने प्रबन्धसाथ प्रवेशको व्यवस्था मिलाएको छ ।

महोत्सवमा स्वास्थ्य सजगता अपनाउन मटिहानीका मुख्य नाका, मठमन्दिर, बजार र रामजानकी सडक (मटिहानी–जनकपुर सडक) क्षेत्रमा स्वास्थ्य सजगता अपील गरिएका 'होर्डिङबोर्ड' राखिएका छन् । भारतबाट आउने र यहींकै स्थानीयवासीमा पनि नयाँ भेरियन्ट ओमिक्रोनविरुद्ध सचेतताका लागि यो प्रयत्न थालिएको नगरप्रमुख मण्डलको भनाइ छ । यसैगरी, भिठ्ठामोड प्रवेश नाकामा पनि जलेश्वर नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकाय र स्थानीय जनप्रतिनिधि सम्मिलित टोली परिचालित गरिएका छन् ।

महोत्सवमा अयोध्याबाट आउने जन्तीको प्रवेश नाका मटिहानी र भिठ्ठामोड हुने गरेको छ । विगत वर्षमा महोत्सवमा भारततर्फबाट निकै भीड पस्ने गरे पनि गत वर्ष महाव्याधि छल्न नाका बन्द नै रहेको र यसपालि पनि सो असर पूर्ण नियन्त्रण नभइसकेको हुँदा प्रवेश गर्नेको सङ्ख्या घटेको देखिंदो छ । महोत्सवको मुख्य दिन विवाहपञ्चमीको एक दिनपूर्व भारतीय श्रद्धालु नेपाल प्रवेश गर्ने पुरानो परम्परा छ । यस अनुसार भोलिको पञ्चमीका लागि भारतीय साधुसन्त र सर्वसाधारण आज नेपाल प्रवेश गर्नेछन् । नेपाल प्रवेश गर्नेको स्वास्थ्य जाँचसहित प्रारम्भिक आकस्मिक उपचारलाई पनि मध्यनजर गर्दै औषधिको व्यवस्था पनि मिलाइएको मटिहानी नगरपालिकाले जनाएको छ ।

फरक समाचार

यस देशमा छ धेरै सुन

म्यान्मालाई गोल्डेन ल्यान्ड अर्थात् स्वर्णभूमि पनि भनिन्छ । यहाँको याङ्गुन र मन्डालय शहरमा चारैतिर सुनको परत चढाइएको स्तूप र पगोडा देख्न सकिन्छ । यस शहरको चारैतिर सुनौलो दृश्य देखिन्छ । यहाँ स्वर्ण मन्दिरको पनि कमी छैन । हामी सुनलाई आभूषणको रूपमा लगाउँछौं तर यहाँका बासिन्दाले सुनलाई खानपानको साथ औषधिको रूपमा पनि प्रयोग गर्छन् ।

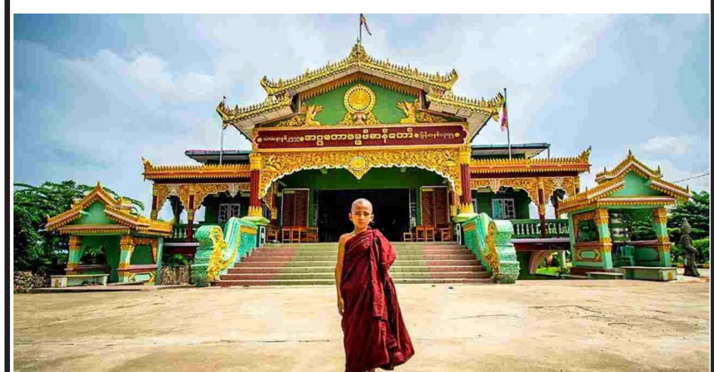

मान्डले बिजनेस फोरमको रिपोर्ट अनुसार मान्डले वरपरको पहाडमा सात सयभन्दा बढी सुनका मन्दिर छन् । त्यस्तै, बगान शहरको वरपर दुई सयभन्दा बढी मन्दिर र पगोडाको खण्डहर देख्न सकिन्छ । पगान साम्राज्यको युगमा ११ देखि १३औं सदीको बीच यहाँ दश हजारभन्दा बढी मन्दिर थिए । मुख्यतः बौद्ध धर्म मान्ने यस देशमा सुनलाई निकै पवित्र मानिन्छ ।

यहाँ परम्परागत तरीकाबाट २४ क्यारेट शुद्ध सुन तयार गरिन्छ । रिपोर्ट्सका अनुसार बाँसको पातको बीच सुनलाई राखेर सयकडौं परत तयार गरिन्छ । त्यसपछि यसलाई सही आकार दिन हतौडाले करीब ६ घण्टासम्म पिटिन्छ । त्यसपछि सुनलाई एक/एक इन्च पातलो टुक्रामा काटिन्छ र यस प्रकार तयार गरिएको सुनको पात मन्दिरमा चढाइन्छ । यहाँ सुनलाई रक्सीमा पनि मिसाइन्छ । स्थानीय स्तरमा तयार रक्सीलाई ह्वाइट ह्वीस्की भनिन्छ । यस रक्सीको बोतलमा सुनको पत्तर राखेर हल्लाइन्छ र गिलासमा राखेर सेवन गरिन्छ । यहाँ परम्परागत औषधिमा पनि सुनको प्रयोग गरिन्छ ।

सुनको प्रयोग यहाँ खानपानमा पनि गरिन्छ । विवाह वा अन्य समारोहमा बनाइने भात, दाल र तरकारीमा स्वर्ण पत्तरका टुक्रा राखिन्छ । यहाँका महिलाले सुनबाट शृङ्गार गर्छन् । उनीहरू सुनबाट बनेको फेसपैक प्रयोग गर्छन् । केरा र सुनबाट तयार गरिएको फेसमास्कबाट महिलाहरू आफ्नो अनुहार निर्खाछन् । उनीहरूको भनाइ छ, सुन छालाभित्र पसेर भित्रबाट निखार ल्याउँछ ।

बढी केराउ खाँदा हुने बेफाइदा

जाडोमा हरियो केराउ ठूलो मात्रामा बिक्री हुन्छ किनभने यो मौसम हरियो केराउको हो । हरियो केराउको तरकारी कसलाई मन पर्दैन । त्यसैले यस मौसममा हरियो केराउ निकै खाइन्छ । हरियो केराउमा भिटामिन ए, ई, डी, सी पाइन्छ । केराउले क्यान्सरको कोषलाई बढ्नबाट रोक्छ । यसमा पाइने केही पोषक तत्त्वले हाडलाई मजबूत बनाउँछ । केराउ खानाले जति फाइदा शरीरलाई हुन्छ, त्यत्तिकै बेफाइदा पनि छ ।

बढी केराउ खानाले पेट दुख्ने र सुन्निने समस्या हुन सक्छ । यसबाट ग्याँसको पनि समस्या हुन्छ । केराउमा बढी मात्रामा कार्बोहाइड्रेट हुन्छ । बढी मात्रामा केराउ सेवन गर्दा यो सजिलै पच्दैन । केराउमा लेक्टिन पनि हुन्छ, जसले पेट सुन्निने समस्या हुन्छ । धेरै मात्रामा केराउ सेवन गर्दा डायरियाको पनि समस्या हुन्छ ।

केराउमा हुने भिटामिनले शरीरमा क्यान्सरको कोष बढ्नबाट रोक्छ तर यसको बढी सेवनबाट भिटामिन 'के'को स्तर बढ्छ । यसले रगतलाई पातलो गर्छ र प्लेटलेट्स काउन्टलाई पनि कम गर्छ । जसले गर्दा घाउ चाँडै निको हुँदैन । यदि तपाईंलाई पेटसम्बन्धी कुनै समस्या छ भने केराउ खाएपछि बेफाइदा नै गर्छ । हरियो केराउ बढी मात्रामा सेवन गर्दा वजन पनि बढ्छ । यो प्रोटीनको राम्रो स्रोत हो तर बढी सेवन गर्दा शरीरमा बोसोलाई बढाउँछ । केराउमा फाइबर पनि निकै बढी हुन्छ । तसर्थ सीमित मात्रामा केराउ सेवन गर्दा यसले वजनलाई पनि कम गर्छ ।

हरियो केराउमा प्रोटीन, अमिनो एसिड, फाइबरको मात्रा निकै बढी हुन्छ । यसमा भिटामिन 'डी' पनि हुन्छ, जसले हाडलाई बलियो बनाउँछ । तर बढी मात्रामा केराउ सेवन गर्दा क्याल्सियमको स्तर कम हुन थाल्छ, युरिक एसिड बढ्छ । युरिक एसिड बढेपछि जोर्नीमा दुखाइ हुन्छ । धेरै मात्रामा केराउ सेवन गर्दा हाड कमजोर हुन्छ, जसले गर्दा गाउटको समस्या पनि हुन्छ ।

जाडोमा किन न्यानो कपडा लगाउनुपर्छ

चीसो मौसममा ससाना बालबालिकासरह वृद्धवृद्धाहरूको पनि हेरचाह गर्नुपर्छ । जाडोमा घुँडा, कम्मर, पिठ्यूँलगायतमो दुखाइ पनि बढ्छ । चिकित्सकहरूले बुजुर्गहरूलाई जाडोमा हिंड्डुल गर्न र घरबाट बाहिर निस्किंदा पर्याप्त मात्रामा कपडा लगाउन सल्लाह दिन्छन् । जाडोमा ५० प्रतिशत मान्छे घरबाहिर निस्किंदैनन् र घरभित्रै बस्न रुचाउँछन् किनभने बाहिरको तुलनामा घर न्यानो र आरामदेह हुन्छ ।

चिकित्सकका अनुसार जाडोमा घरबाट बाहिर निस्किंदा प्रशस्त मात्रामा कपडा लगाउनुपर्छ अर्थात् एउटा कपडाको माथि अर्को कपडा । चीसो मौसममा मांसपेशी कडा हुन्छ, कार्टिलेजको पोषक कम हुन्छ र सामान्यरूपमा मेटाबोलिज्म सुस्त हुन्छ । यसलाई लचिलो र न्यानो बनाउन कपडाहरू लगाउनुपर्छ । बाक्लो कपडा लगाएर हिंड्डुल गर्नुपर्छ, जसले गर्दा हाम्रो शरीरको क्यालोरी बर्न हुन्छ । – प्रतीक डेस्क (एजेन्सीको सहयोगमा)

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

टर्कीमा एकै दिनमा २० हजारजनामा सङ्क्रमण

अङ्कारा, २१ मङ्सिर/सिन्ह्वा

टर्कीमा कोरोना भाइरसको सङ्क्रमणबाट अहिलेसम्म ७८ हजारजनाभन्दा बढीको ज्यान गएको

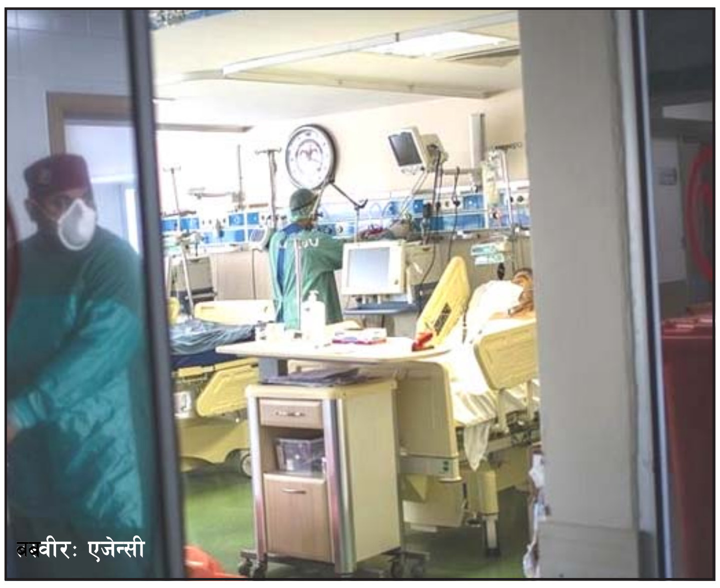
तस्वीरः एजेन्सी

सङ्क्रमण घट्न नसकेको पाइएको छ। पछिल्लो समयमा टर्कीमा यसको सङ्क्रमण बढ्दै गएको देखिएको छ।

प्राप्त समाचार अनुसार यहाँ सोमवार मात्र २० हजारजनामा यो सङ्क्रमण देखिएको हो। टर्कीको स्वास्थ्य मन्त्रालयले सोमवार मात्र यहाँ २० हजार ३३ जनामा सङ्क्रमण भएको देखिएको जनाएको छ।

यहाँ सोमवार मात्र यो सङ्क्रमणबाट १८७ जनाको ज्यान गएको छ। यहाँ यो पाइएको छ।

भारतमा दैनिक सङ्क्रमितको सङ्ख्या डेढ वर्षपछिकै कम

नयाँ दिल्ली/एएएनआई

भारतमा कोरोना भाइरसबाट दैनिक सङ्क्रमितको सङ्ख्या निकै कम भएको छ। सरकारी अधिकारीहरूले पछिल्लो एक दिनमा डेढ वर्षपछिकै सबैभन्दा कम सङ्क्रमित भएको मङ्गलवार जानकारी दिएका छन्। उनीहरूका अनुसार पछिल्लो २४ घण्टामा भारतमा छ हजार ८२२ जना नयाँ सङ्क्रमित थपिएका छन्।

केन्द्रीय स्वास्थ्य तथा परिवार कल्याण मन्त्रालयले यो सङ्ख्या ५५८ दिनपछिकै सबैभन्दा कम भएको जनाएको छ। भारतमा पछिल्लो समयमा सबैभन्दा धेरै सङ्क्रमितहरूको सङ्ख्या केरला राज्यमा देखिँदै आएको छ। पछिल्लो थपिएकामध्ये पनि केरलाका मात्रै तीन हजार २७७ जना रहेका छन्। मन्त्रालयका अनुसार भारतमा अहिले कोरोना भाइरसबाट सङ्क्रमित अवस्थामैं रहेकाहरूको सङ्ख्या ९५ हजार १४ रहेको छ। यो सङ्ख्या पनि ५५४ दिनपछिकै सबैभन्दा कम रहेको मन्त्रालयका अधिकारीहरूको भनाइ छ।

कुल सङ्क्रमितमध्ये एक प्रतिशतभन्दा कम मात्रै अहिले सङ्क्रमित अवस्थामैं रहेका छन्। मन्त्रालयले पछिल्लो एक दिनमा १० हजार चारजना कोरोना भाइरसबाट सङ्क्रमणमुक्त भएको जनाएको छ। दैनिक सङ्क्रमितको सङ्ख्याभन्दा सङ्क्रमणमुक्त भएकाहरूको सङ्ख्या धेरै भएकाले सक्रिय सङ्क्रमितहरूको सङ्ख्या पनि निकै कम भएको हो। भारतमा अहिलेसम्म सङ्क्रमणमुक्त भएकाहरूको कुल सङ्ख्या तीन करोड ४० लाख ७९ हजार ६१२ रहेको छ। रासस

अफगानिस्तानमा जाडो मौसमका लागि मानवीय सहायता प्रदान

संयुक्त राष्ट्रसङ्घ, २१ मङ्सिर/सिन्ह्वा

अफगानिस्तानमा जाडो मौसमका लागि मानवीय सहायता प्रदान गरिएको सहायतासम्बन्धी सामग्री वितरण गरिएको छ। यसरी गरिएको सहायतामा गत हप्ता मात्र नानगाहार प्रान्तका ८१

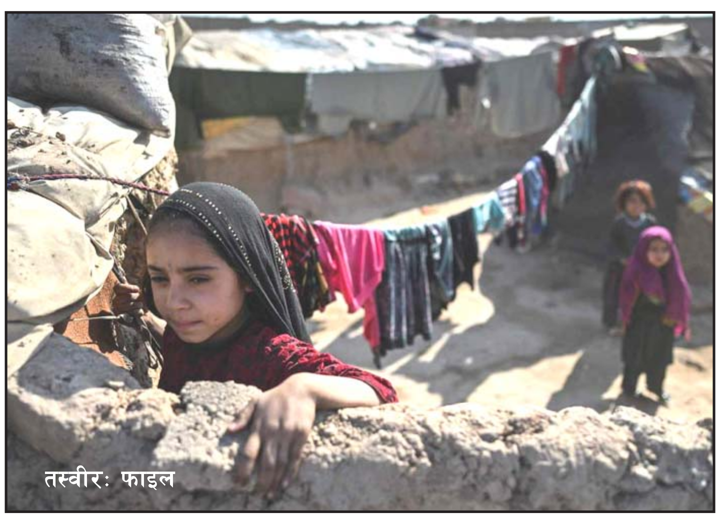
तस्वीरः फाइल

छ। यहाँ संयुक्त राष्ट्रसङ्घको पहल र समन्वयमा केही समयदेखि नै यस्तो सहायता प्रदान गरिएको छ। संयुक्त राष्ट्रसङ्घको मानवीय सहायतासम्बन्धी एजेन्सी ओचाका अनुसार यहाँ संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय साझेदार निकायहरूले मानवीय सहायता वितरण कार्यको समन्वय गरिरहेका छन्।

सोही निकायको पहलमा अफगानिस्तानमा मानवीय हजारजनाले यस्तो सहायता प्राप्त गरेका हुन्। त्यसैगरी, कुनार, नुरिस्तान र पाक्टिया क्षेत्रका करीब २ लाख ८४ हजारजनाले दुई हप्तायतादेखि मानवीय सहायता र विशेषगरी जाडो मौसमका लत्ताकपडा तथा खानाहरू प्राप्त गरेका छन्।

अफगानिस्तानका स्थानीय सञ्चारमाध्यमहरूका अनुसार अफगानिस्तानका लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घलगायत विश्वका विभिन्न दाता राष्ट्रहरूले यहाँ मानवीय सहायतासम्बन्धी सामग्रीहरू पठाइरहेका छन्। यी सामग्रीहरूमा विशेषगरी खाद्य सामग्री र लत्ताकपडाहरू रहेका छन्। यहाँका प्रायः सबै ३४ प्रान्तकै नागरिकहरूका लागि यो सामग्री पठाइएको हो।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय मानवीय सहायतासम्बन्धी निकायका अनुसार यहाँ यस्तो आवश्यकता परेका नागरिकलाई सहायता उपलब्ध गराइएको छ। यहाँ मानवीय सहायता उपलब्ध गराउने कार्यलाई संयुक्त राष्ट्रसङ्घले विश्वकै सबैभन्दा ठूलो अभियानको मानवीय सहायताका रूपमा लिएको छ। संयुक्त राष्ट्रसङ्घले अफगानिस्तानका प्रायः सबै प्रान्तहरूमा अर्थात् देशैभरि नै नागरिकलाई यस्तो सहयोग आवश्यक रहेको जनाएको छ।

यहाँ इरान र चीनले पनि यस्तो सामग्री पठाएका छन्। इरान र चीनले खाद्य सामग्रीहरू अफगानिस्तानको काबुल विमानस्थलमा जहाजमार्फत लगेका थिए। अफगानिस्तानका विद्रोही तालिबानीहरूले यहाँको सत्ता कब्जा गरेपछि अफगान नागरिकलाई खाद्यान्नलगायतका सामग्रीको खाँचो परेको बताइएको छ। रासस

जातीय दङ्गामा परी ४८ जनाको ज्यान गयो

खार्तुम, २१ मङ्सिर/सिन्ह्वा

सुडानको पश्चिमी डारफोर क्षेत्रमा जातीय दङ्गामा परेर कम्तीमा पनि ४८

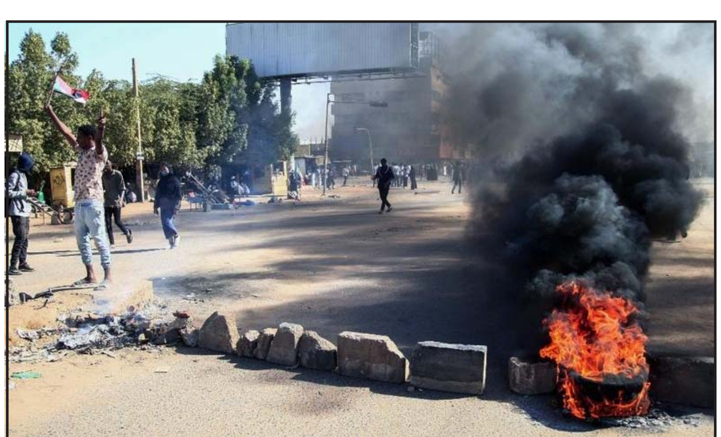
प्रदर्शनको क्रममा सडकमा बालिएको टायर। तस्वीरः एएफपी

जनाको ज्यान गएको बताइएको छ। यहाँको एक गैरसरकारी संस्थाले सो कुराको जानकारी दिएको छ। सोमवार यहाँको सो संस्थाले प्रकाशन गरेको विज्ञप्तिमा उक्त क्षेत्रमा दुई दिनयता भएका यी जातीय हिंसामा परेर ती नागरिकको ज्यान गएको पाइएको छ।

अधिकारीहरूले जनाए अनुसार ती क्षेत्रमा यहाँका स्थानीय जातिबीच झडप भएको थियो। यस झडपका क्रममा हतियारधारी उनीहरूले आपसमा हमला गरेका थिए। दक्षिणी डारफोरको किरानिक भन्ने स्थानमा हतियारधारीहरूले हमला गरेका र त्यसमा परेर ४८ जनाको ज्यान गएको र अरू दर्जनौं व्यक्ति घाइते भएका छन्।

सो संस्थाका अनुसार मृत्यु हुने व्यक्तिको सङ्ख्या अझै यकीन हुन सकेको छैन। अरू कैयौंको ज्यान गएको पनि आशङ्का गरिएको सो विज्ञप्तिमा जनाइएको छ। रासस

रानीघाट–पोखरिया बस समिति

भिस्वा– बिहान ७:४० बजे
भिस्वा– बिहान १०:०० बजे
भिस्वा– मध्याह्न १२:०० बजे
भिस्वा– दिउँसो १:३० बजे
दसौता– दिउँसो २:३० बजे
सेढवा– दिउँसो ३ बजे
देउरिया– दिउँसो ३:१५ बजे
भिस्वा– दिउँसोः ३:४० बजे

केरा आयातमा रोक लगाउन माग

काठमाडौं, २१ मङ्सिर/रासस

केरा किसान तथा व्यवसायीले केरा आयातमा रोक लगाउन सरकारसँग माग गरेका छन्। नेपालका किसानलाई धराशयी हुनबाट जोगाउन १३ व्यावसायिक केरा उत्पादक सङ्घले मङ्गलवार काठमाडौंमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा सो कुरामा जोड दिएका हुन्।

उनीहरूले कैलाली, कञ्चनपुर लगायत जिल्लालाई केरा जोन तथा चितवनलाई सुपरजोन बनाउनुपर्ने र कृषि कर्जाको अवधि पाँच वर्षबाट बढाएर १० वर्ष पुऱ्याउनुपर्ने माग पनि गरे।

हाल भारतबाट आयातित केराको भन्सार मूल्य समयसापेक्ष नभएकाले त्यसलाई संशोधन गरिनुपर्ने र काँचो केराको मूल्य तथा चिस्यान केन्द्रमा पकाएको केराको मूल्यमा फरक भन्सार दर कायम हुनुपर्ने उनीहरूको सुझाव थियो।

केरा महासङ्घ नेपाल, तदर्थ समिति अध्यक्ष विष्णुहरि पन्थले केरा आयातमा लगाउँदै आएको भन्सार दर कम्तीमा १५ प्रतिशत तथा अग्रिम आयकर १० प्रतिशत कायम गरिनुपर्ने र केरालाई डम्पिङ गर्ने परिपाटी अन्त्य गरिनुपर्ने बताए। राष्ट्रिय किसान समूह महासङ्घ नेपालका अध्यक्ष नवराज बस्नेतले नेपाली फर्मबाट बिलबिजक जारी गरी भन्सार र व्यापारीबीच हुने आर्थिक चलखेल तत्काल बन्द गर्नुपर्ने बताए।

नेपाली किसानले प्रतिवर्ष १० लाख मेट्रिकटन केरा उत्पादन गर्ने गरेकामा छ लाख मेट्रिकटन अपुग छ। माग पूरा गर्न महासङ्घले सुकुमबासी किसानलाई १५ लाख हेक्टर बगरको जग्गा उपलब्ध गराउन सरकारसँग माग गरेको छ। राज्यले कृषिलाई विशिष्टीकरण तथा व्यवसायीकरणका आधारमा उत्पादन वृद्धि, कृषि उद्योग स्थापना, आयात न्यूनीकरण र प्रतिस्थापन गर्दै राष्ट्रलाई आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिएको छ।

थप ३१५ जनामा सङ्क्रमण पुष्टि

काठमाडौं, २१ मङ्सिर/रासस

पछिल्लो २४ घण्टामा थप ३१५ जनामा कोरोना भाइरस सङ्क्रमण पुष्टि भएको छ।

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयका अनुसार ११ हजार ८१० जनाको कोरोना परीक्षण गरिएको थियो। योसँगै सक्रिय सङ्क्रमितको सङ्ख्या नेपालमा ६ हजार ३५२ पुगेको छ। पछिल्लो २४ घण्टामा ३०४ जना कोरोनाबाट निको भएर घर फर्किएका छन्। योसँगै निको हुनेको सङ्ख्या आठ लाख पाँच हजार २०५ पुगेको छ। निको हुने दर ९७.८ प्रतिशत रहेको मन्त्रालयले जनाएको छ।

पाँच सयभन्दा बढी सङ्क्रमित भएका जिल्ला काठमाडौं र ललितपुर छन्। दुई सयभन्दा बढी सङ्क्रमित भएका जिल्लामा सुनसरी, भक्तपुर, कास्की, पूर्व नवलपरासी, बाँके र कैलाली छन्। यस्तै, शून्य सङ्क्रमित भएका जिल्लामा मनाङ, मुस्ताङ, डोल्पा, हुम्ला, सल्यान र मुगु छन्। नेपालमा सङ्क्रमण दर १७.६ प्रतिशत रहेको छ। हाल होम आइसोलेशनमा ६ हजार १३, संस्थागत आइसोलेशनमा ३३९, आइसियूमा १२३ र भेन्टिलेटरमा ३० जनाको उपचार हुँदैछ।

कोरोनाबाट दुई जनाको मृत्यु

पछिल्लो २४ घण्टामा कोरोनाबाट थप दुईजनाको मृत्यु भएको छ। योसँगै कोरोनाबाट मृत्यु हुनेको सङ्ख्या ११ हजार ५४५ पुगेको छ। त्यसैगरी, पछिल्लो समय एक लाख २७ हजार ७५३ जनाले कोरोना भाइरसविरुद्धको खोप लगाएका छन्। अहिलेसम्म खोपको पहिलो मात्रा एक करोड ५ लाख चार हजार ७६४ जनाले र पूर्ण मात्रा ८७ लाख ८० हजार ४३३ जनाले लगाएका छन्।

आयुर्वेदको चमत्कार

इच्छा अनुसार छोरा-छोरी प्राप्त हुने !
लिखित प्रतिबद्धता !!
सहयोगीः
बैद्य सूर्यमान श्रेष्ठ
मो. ९८६९३७७४७७, ९८०५९२७०३३

आजको राशिफल

राशि	फल	राशि	फल
मेष	कर्मप्राप्ति	वृष	प्रगति
मिथुन	वादविवाद	कर्कट	यात्रालाभ
सिंह	शत्रुपराजय	कन्या	सुसमाचार
तुला	उदरपीडा	वृश्चिक	विजय
धनु	धनलाभ	मकर	भाग्योदय
कुम्भ	खर्चवृद्धि	मीन	धनलाभ

ज्योतिषी पं. छविरमण सुवेदी, सि.सं.मा.वि.कलैया

जीतपुरसिमरा–५ मा पुल शिलान्यास

प्रस, जीतपुर, २१ मङ्सिर/

पुलको शिलान्यास र मन्तव्य राख्दै सांसद यादव। तस्वीरः प्रतीक

संविधानसभा सदस्य जयराम दाहालले विकासको लागि सडक, पुल अनिवार्य आधार भएको बताएका छन्। मङ्गलवार जीतपुरसिमरा उपमहानगर–५ स्थित श्रीसिया खोलामा निर्माण हुने पुलको शिलान्यास गर्दै उनले पुलको अभावमा अब स्थानीयवासीले कठिनाइ भोग्नुनपर्ने बताए।

जीतपुरसिमरा उपमनपाको रु ३० लाख आर्थिक सहयोगमा वडा नं ५ बकुलिया भवानीपुरस्थित श्रीसिया खोलामा पुल निर्माण भइरहेको छ। पाँच दशकदेखि पुलको अभावमा सो वडा र महमदपुरका बासिन्दाको दिनचर्या कष्टकर भएको वडाध्यक्ष मोहित चौधरीले बताए। कार्यक्रममा जनप्रतिनिधिहरू वीरेन्द्र गिरी, रामराज चौधरी, सैरुन खातुन, नसरुल्लाह मियाँलगायतको सहभागिता थियो।

ट्राफिक प्रहरी प्रेसर हर्न निकाल्दै

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, नम्बर प्लेटलाई तत्काल फिल्डमा नै नयाँ नम्बर लेखाउने कार्यलाई निरन्तरता दिंदै

चर्को ध्वनि निकाल्ने हर्न निकाल्दै ट्राफिक प्रहरी। तस्वीरः सौजन्य

पर्साले मङ्सिर १६ गतेदेखि सञ्चालन गरेको साताव्यापी अभियानलाई निरन्तरता दिंदै आएको छ।

यसै क्रममा ट्राफिकले नम्बर मेटिएको र चर्को आवाजको हर्न जडान गरेका सवारीसाधनको हर्न निकालेको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, पर्साका प्रहरी निरीक्षक सुमन कार्कीले बताए। उनले नम्बर नभएको, स्पष्ट नबुझिने १२३ वटा सवारीसाधनमा नम्बर प्लेट लेखाएको बताए। यसैगरी, ८९ वटा सवारीसाधनबाट प्रेसर हर्न निकालिएको बताए।

सवारीसाधनमा जडित हर्नबाहेक अतिरिक्त हर्न राखेर सञ्चालन गर्दा सर्वसाधारणको स्वास्थ्यमा गम्भीर असर परेको कारण प्रेसर हर्नलाई निकालिएको उनले बताए।

बालबालिकालाई कुटपिट होइन,
माया गरौं।

वीरगंज महानगरपालिका

१६ करोडको केराउ छुटाउन व्यवसायी अदालतमा

प्रस, परवानीपुर, २१ मङ्सिर/

नेपालको लागि अस्ट्रेलिया र क्यानडाबाट पानीजहाजमार्फत आयात गरिएको केराउ एक महीनादेखि वीरगंज भन्सार र विराटनगर भन्सारमा जाँचपास नभई रोकिएको छ। वीरगंज, काठमाडौं र विराटनगरका व्यवसायीले प्रतिमेट्रिकटन साढे ४ सयदेखि ५ सय डलरको दरमा आयात गरेको ६० कन्टेनर वीरगंजस्थित श्रीसिया सुक्खा बन्दरगाह र ५० कन्टेनर विराटनगर भन्सारमा गरी कुल ११० कन्टेनर केराउ जाँचपास नभई रोकिएको भन्सार अधिकारीहरूले बताएका छन् । एक कन्टेनरमा २३ देखि २५ टन केराउ हुन्छ। आजको हिसाबले प्रतिकन्टेनरको मूल्य करीब रु १५ लाख पर्छ। ११० कन्टेनरको करीब साढे १६ करोड रुपैयाँ पर्ने व्यवसायीहरूको भनाइ छ।

तस्वीरः प्रतीक

वीरगंजका एक व्यवसायीले अदालतको आदेशमा पूर्वका व्यवसायीहरूको रोकिएको सुपारी छुटेको कारण आफूहरू पनि अदालतको ढोका खटखटाउन बाध्य भएको बताए। उनले सरकारले गलत किसिमले केराउ आयात गर्ने इजाजतपत्रमा के सामान, कति दिनभित्र आयात गर्न सकिने, कति दिनभित्र जाँचपास गराइसक्नुपर्ने जस्तो विवरण नखुलाएका कारण देशको पैसा डुब्न लागेको बताए।

"निकासी पैठारी ऐन २०१३ अनुसार कुनै पनि सामान आयातको लागि जाँचपासको लागि करीब छ महीनाको समय हुन्छ," केराउ आयात गर्ने एक व्यवसायीले भने, "तर गत चैतदेखि असारसम्म वितरित परिमाणात्मक कोटामा विभिन्न व्यवसायीलाई ८० हजार टन कोटा त वितरण गरियो तर कहिलेसम्म ल्याइसक्नुपर्छ भनेर स्पष्ट तवरले उल्लेख गरिएको छैन।" कानूनी व्यवस्था आयातकर्ताको पक्षमा बोलेकोले आफूहरूले अदालतको सहारा खोजेको उनले स्पष्ट पारे । केही व्यवसायीले जनकपुर उच्च अदालतको अस्थायी इजलास वीरगंजमा र केहीले सर्वोच्च अदालतमा पनि मुद्दा दायर गरी सामान जाँचपासको लागि दौडधूप शुरू गरेका छन्।

वीरगंजस्थित श्रीसिया सुक्खा बन्दरगाह सञ्चालन गर्ने प्रिस्टिन भ्याली प्रालि ड्राइपोर्टका कन्टेनर गोदाम इन्चार्ज सतीशकुमार सहनीका अनुसार ड्राइपोर्टमा हाल करीब ६० कन्टेनर केराउ अड्केको पुष्टि गरे। उनले भन्सार विभागको पत्र आएपछि रोकिएको केराउ पनि छुटिरहेको बताए। उनले प्रतिबन्धित सामग्री केराउ, मरिच, छोहडा र सुपारीको जाँचपासमा कमी आएको बताए ।

केहीले भन्सार विभागको सेटिङमा छुटाएको आरोप

वीरगंजस्थित श्रीसिया सुक्खा बन्दरगाहमा रोकिएको केराउ केही व्यवसायीले पैसा र पहुँचको आधारमा छुटाएको रहस्य खुलेको छ । भन्सार स्रोतका अनुसार माथिल्लो सरोकारवाला निकायको सेटिङमा माथिल्लो निकायबाट पत्र लेखाएर ल्याएपछि केही व्यवसायीको सामान छुटेको एक कर्मचारीले बताए। यस विषयमा भन्सार अधिकृत बलराम भण्डारीले भने, "जसको कागजपत्र आइपुगेको छ, त्यस आयातकर्ताको सामान छोडिएको छ, जसको सामान खान अयोग्य छ र नियमविपरीत पैठारी गरिएको छ, त्यसको जाँचपास भएको छैन ।" बन्दरगाह भन्सार कार्यालयका सूचना अधिकारी सन्तोष न्यौपानेले सेटिङमा केराउ छाडेको कुरा सान्दर्भिक नभएको बताए । "केही आयातकर्ताको केराउ सडेको छ, क्वारेन्टाइनको प्रयोगशालाले अखाद्य भनेको छ, त्यसलाई हामीले रोकेका छौं, त्यसैगरी, असार ३१ अगावै सिपमेन्ट भएको सामान रोकिएको हो," उनले भने, "अखाद्य पुष्टि भएको सामानका आयातकर्ताहरूसमेत पुनः परीक्षणको माग गर्दै अदालत गएका छन्, के भन्ने ?"

तीनपटकसम्म एउटै आयातकर्तालाई कोटा दिएपछि छानबीन हुँदै

श्रीसिया सुक्खा बन्दरगाह भन्सार कार्यालयले रोकिएको केराउको बारेमा छानबीन टोली गठन भएर छानबीन भइरहेको बताएको छ। सुक्खा बन्दरगाह भन्सार कार्यालयका प्रमुख भन्सार अधिकृत लालबहादुर खत्रीले भन्सार विभागले रोकिएको केराउको बारेमा जाँचबुझ गर्न छानबीन टोली गठन भई छानबीन भइरहेको बताए । "एकजना आयातकर्ताले तीनपटकसम्म कोटा पाएर सामान ल्याएको भेटिएको छ," उनले भने, "छानबीनबाट निष्कर्षमा पुगेपछि र अदालतको आदेश आएपछि सामान फिर्ता पठाउने, जफत गर्ने, किन जाँचपास गर्ने बारेमा टुङ्गो लाग्नेछ ।"

बहुदरमाईमा मलको विषयमा विवाद

प्रस, वीरगंज, २१ मङ्सिर/

सरकारले अनुदानमा पठाएको मल सम्बन्धित गाउँमा बिक्री नगरेर अन्यत्र बिक्री गर्न खोजेको भन्दै स्थानीयले एक ट्याक्टर सय बोरा मल नियन्त्रणमा लिएर प्रहरीको जिम्मा लगाएका छन्।

बहुदरमाई नगरपालिका-४ स्थित पिडरीमाई सहकारी संस्थाले मङ्गलवार कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडबाट लगेको तर बाहिरका मानिसलाई बिक्री गरेको दश बोरा मात्र गाउँमा बिक्री गर्न खोज्दा स्थानीयले ट्याक्टर नियन्त्रणमा लिएर प्रहरीको जिम्मा लगाएका थिए।

प्रहरी चौकी डकैला बहुअरीका इन्चार्ज प्रसनि सुरेन्द्र सिंहले भने- "मल अभाव भएको छ र खरीद गर्न सो संस्थामा मानिसहरूको घुइँचो रहेको र सोही क्रममा विवाद भएपछि प्रहरीले मल नियन्त्रणमा लिनुपरेको छ।" उनले आज गाउँलेहरूको आग्रहमा मल नियन्त्रणमा लिए पनि साँझ मलधनीलाई बुझाएको बताए ।

सहकारी संस्थाका सञ्चालक कमलेश रौनियारले आफूले ४० बोरा डिएपी, ६० बोरा युरिया मल ल्याएको र मल खरीदकर्ताहरूको भीड बढी भएर विवाद भएपछि आफैंले प्रहरीलाई बोलाएर मल जिम्मा लगाएको बताए। उनले मल अन्यत्र बिक्री गरेको आरोप मात्र भएको र त्यसमा सत्यता नरहेको दाबी गरे ।

खेलकूदको संसार

ग्रासरूट फूटबलः एक्स सर्भिसमेन र लोटस क्वार्टर फाइनलमा

प्रस, जीतपुर, मङ्सिर/

एक्स सर्भिसमेन चिल्ड्रेन एकेडेमी सुन्दरबस्ती र लोटस एकेडेमी, सिमरा ग्रासरूट अन्तरविद्यालयस्तरीय फूटबल प्रतियोगिताको क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश गरेका छन्।

ग्रासरूट फाउन्डेशन सिमराको आयोजनामा जारी फूटबल प्रतियोगिताको लिग चरणको खेलमध्ये पहिलो खेलमा एक्स सर्भिसमेनले आज मनहर्वाको मिसन एकेडेमीलाई शून्यका विरुद्ध एक गोलअन्तरले पराजित गर्दै क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश पाएको हो।

एक्स सर्भिसमेनको जीतका लागि खेलको १४औं मिनेटमा लिनोद घलेले गरेको एक गोल नै निर्णायक बन्यो। घले नै पहिलो खेलको 'म्यान अफ दी म्याच' घोषित भए।

आजै सम्पन्न दोस्रो खेलमा लोटस मावि, सिमराले जनता माध्यमिक विद्यालय, रजघट्टामाथि शून्यका विरुद्ध चार गोलअन्तरले जीत हासिल गऱ्यो। जीतसँगै लोटस क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश गरेको छ। लोटसका १६ वर्षीय खेलाडी आकाश मोक्तानले तीन गोल गरे भने अर्को गोल रोहन तामाङले गरे। मोक्तान दोस्रो खेलको 'म्यान अफ दी म्याच' घोषित भए।

भोलि बुधवार पनि लिग चरणको दुई खेल हुने आयोजक कमिटीले जनाएको छ। पहिलो खेल ब्राइटर एकेडेमी र नेरामावि, अमलेखगंज तथा दोस्रो खेल अक्षरा पाठशाला र नेरामावि, सिमराबीच हुनेछ। भोलिको खेलका विजेताहरू पनि क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश पाउनेछन्।

चार महीनामा दुई अर्ब आन्तरिक राजस्व असुली

प्रस, परवानीपुर, २१ मङ्सिर/

आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पर्साले चालू आवको गत साउनदेखि कात्तिक मसान्तसम्म चार महीनामा दुई अर्ब एक करोड ९८ लाख ५३ हजार राजस्व असुलेको छ।

तस्वीरः प्रतीक

कार्यालयले राजस्व विभागबाट सो अवधिको लागि रु दुई अर्ब २० करोड ५६ लाख ४४ हजारको लक्ष्य पाएकोमा लक्ष्यको करीब ९१ दशमलव ५८ प्रतिशत राजस्व असुल भएको कार्यालयका सूचना अधिकारी हृदयनारायण महतोले जानकारी दिए। उनका अनुसार आयकरतर्फ ४० करोड ६ लाख ८८ हजार लक्ष्य पाएकोमा सोही अवधिमा लक्ष्यभन्दा ४२.६९ प्रतिशत बढी अर्थात् ५७ करोड १७ लाख ५४ हजार, मूअकरतर्फ ६६ करोड ८७ लाख ८० हजार लक्ष्य पाएकोमा लक्ष्यको ८८.४५ प्रतिशत अर्थात् ५९ करोड १५ लाख ५३ हजार, अन्तःशुल्कतर्फ १ अर्ब ९ करोड २ लाख ९१ हजार लक्ष्य पाएकोमा लक्ष्यको ७६.४६ प्रतिशत अर्थात् ८३ करोड ३६ लाख ७९ हजार गरी कुल दुई अर्ब एक करोड ९८ लाख ५३ हजार लक्ष्य पाएको जनाइएको छ। त्यसैगरी, गत आव २०७७/७८ को पछिल्लो चौमासिक अर्थात् साउनदेखि कात्तिकसम्म दुई अर्ब १५ करोड १३ लाख ३३ हजार लक्ष्य पाएकोमा लक्ष्यको ७७.३७ प्रतिशत अर्थात् एक अर्ब ६६ करोड ४४ लाख नौ हजार असुली भएको थियो। गत आवको पहिलो चौमासिकभन्दा चालू आवको प्रथम चौमासिकमा करीब ४४ करोड बढी राजस्व उठेको कार्यालयले जनाएको छ। भन्सार अधिकारीका अनुसार गत आव २०७७/७८ को १२ महीनामा कार्यालयले पाएको रु ९ अर्ब ८१ करोड ६८ लाख १२ हजारको लक्ष्यमध्ये ८२.९४ प्रतिशत अर्थात् ८ अर्ब १४ करोड २१ लाख १ हजार राजस्व असुली गरेको थियो।

गत आवको १२ महीनामा आयकरतर्फ कार्यालयले १ अर्ब ७९ करोड ५२ लाख ६० हजार लक्ष्य पाएकोमा ४१.४१ प्रतिशत बढी अर्थात् २ अर्ब ५३ करोड ८६ लाख ९६ हजार, मूअकरतर्फ १ अर्ब ४५ करोड ३७ लाख २ हजार लक्ष्य पाएकोमा ४४.४० प्रतिशत बढी अर्थात् २ अर्ब ९ करोड ९० लाख ८७ हजार र अन्तःशुल्कतर्फ ६ अर्ब ४९ करोड १३ लाख १७ हजार लक्ष्य पाएकोमा जम्मा ५२.७१ प्रतिशत अर्थात् ३ अर्ब ४२ करोड १७ लाख २८ हजार राजस्व असुली भएको थियो।

तीनजना महिलालाई ठेला हस्तान्तरण

प्रस, ठोरी, २१ मङ्सिर/

ठोरी गाउँपालिकाले स्वरोजगारका लागि विपन्न परिवारका महिलाहरूलाई ठेलागाडा वितरण गरेको छ। गापा कार्यालय घ्याङडाँडामा गापा प्रमुख पद्मलाल श्रेष्ठले स्वरोजगारका लागि इच्छुक विपन्न परिवारका महिलाहरूलाई ठेलागाडा हस्तान्तरण गरेका हुन्।

तस्वीरः प्रतीक

ठोरी गापाद्वारा सञ्चालित गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम अन्तर्गत तीन थान ठेलागाडा हस्तान्तरण गरिएको गापा प्रमुख श्रेष्ठले बताए। ठोरी-३ ब्रह्मनगरकी लक्ष्मी बस्नेत, लीलाकुमारी श्रेष्ठ र ठोरी-४ विजयबस्तीकी बालकुमारी श्रेष्ठलाई ठेलागाडा हस्तान्तरण गरिएको उनले बताए।

कार्यक्रममा प्रमुख श्रेष्ठले ठेलागाडाको सदुपयोग गरेर रोजगार गर्न महिलाहरूलाई आग्रह गरे। उनले आत्मनिर्भर बन्नका लागि व्यवसाय गर्दा कुनै अप्ठ्यारो नमानेर काम गर्न महिलाहरूलाई सुझाए। कार्यक्रममा गापा उपाध्यक्ष शान्तिमाया थिङ, वडासदस्य तेजबहादुर श्रेष्ठलगायतको सहभागिता थियो।

विवाह गर्न नगरौं हतार, जरुरी छ शिक्षा र संस्कार बीस वर्ष पुगेपछि मात्र विवाह गरौं र गराऔं, उमेर पुग्नुअघिको विवाह सामाजिक र कानूनी अपराध हो। त्यस्तो अपराध गर्नेलाई जरिवाना र कैद सजाय दुवै हुने कानूनी व्यवस्था छ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड